

Berenice : treurspel

<https://hdl.handle.net/1874/372057>

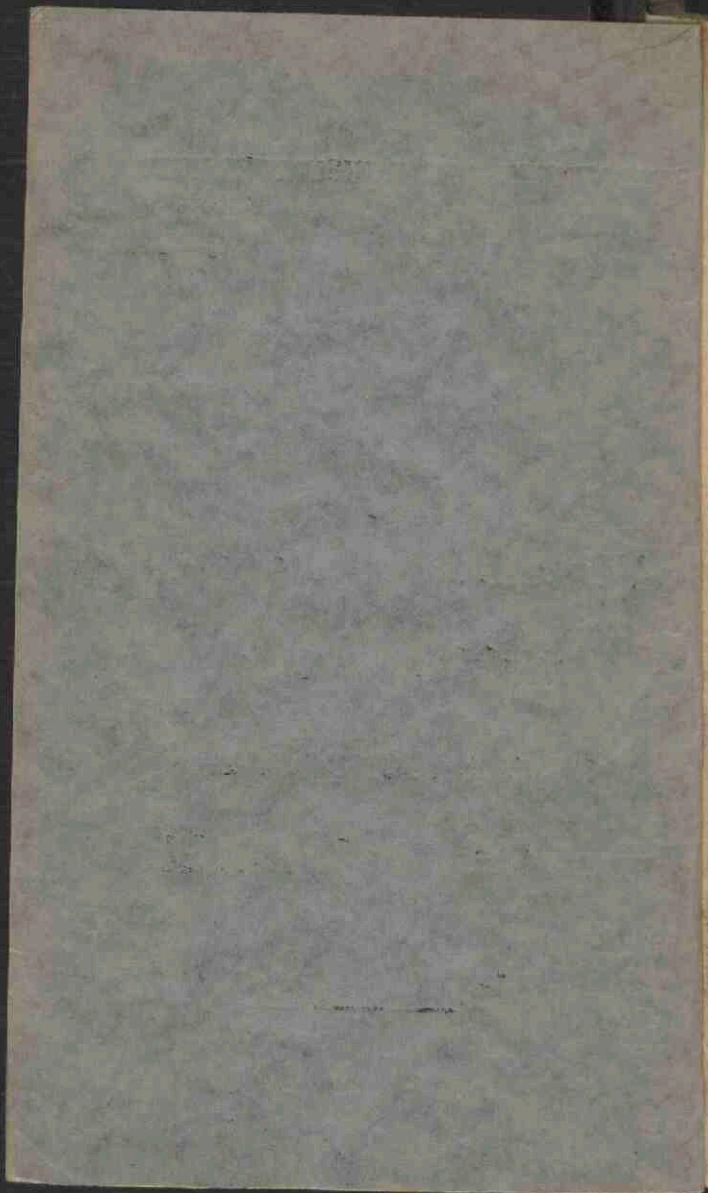
BIBLIOTHEEK DER RIJKSUNIVERSITEIT
TE UTRECHT

1929

**Verzameling tooneel-
stukken uit de
nalatenschap van
prof. Dr. J. te WINKEL**

No. 861

Dr. J. J. J. J. J. J. 942

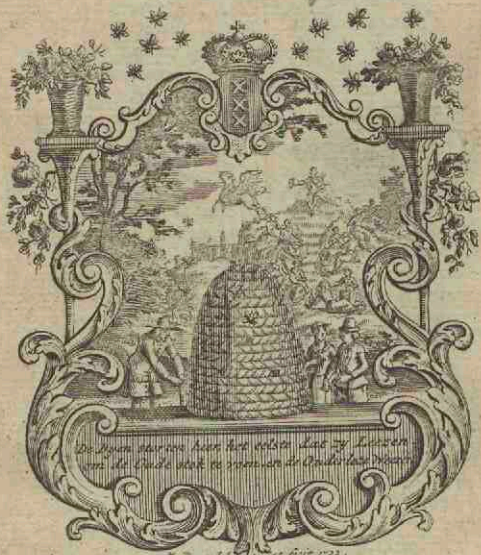
861

BERENICE.

TREURSPEL.

Uit het Fransch van den Heer RACINE.

D. F. Nyth

*De Nijver en de Heer het eelste dat zy Lezen
om de Oude ook te weten en de Oude het Nieuw*

J. Junc del. et fecit 1734.

Te AMSTELDAM,

By IZAAK DUIM, Boekdrukker en Boekverkooper,
bezuiden het Stadhuis. 1735.

Met Privilegie BIBLIOTHEEK DER
RIJKSUNIVERSITEIT
UTRECHT.

1840

1840

1840

1840

1840

1840

COPYE VAN DE PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland en Westvrieland doen te weten: alzo
 Ons te kennen is gegeven by de tegenwoordige Regenten van
 het Wees- en- Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam, en
 In die qualiteyten te samen Eygenars, mitsgaders Regenten van
 den Schouburg aldaar, dat zy Supplianten eenige Jaaren hadden
 gejuiffteert van 't Ocfroy of Privilegie by hen van Ons op den 23.
 May 1714. geobtineert, waar by Wy aan hun Supplianten goedguns-
 telyk hadden geaccordeert, en geotroyeert, om, gedurende den
 tyd van vyftien doen eerst agter een volgende Jaaren, de Werken,
 die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot
 tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Toneele gevoert zouden
 mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uitgeeven
 ende verkoopen, en bevonden dat de Jaaren, by 't voorlz. Ocfroy
 of Privilegie genoemt, op den 22 May 1729 stond te expireeren;
 ende dewyle zy Supplianten ten meesten dienste van den Schouburg,
 waar van hunne respectieve Godshuizen onder andere mede moeten
 werden gesustenteert, de voorengemelte Werken, zoo van Treur-
 spellen, Blyspellen, Klugten, als anders, die reets gedrukt, en ten
 Toneele gevoert zyn, of in toekomstige gedrukt, en ten Toneele
 gevoert zouden mogen werden, geerne alleen, gelyk voorheen, zou-
 den blyven drukken, uitgeeven en verkopen, ten eynde dezelve
 Werken door het nadrukken van andere haar Luyfter, soo in taal,
 als in spelkonst, niet mogten komen te verliefen, en dewylen sulx
 haar Supplianten na de expiratie van 't bovengemelte Ocfroy, niet
 gepermitteert was, zoo keerden zy Supplianten haartot Ons, on-
 derdaniglyk verzoekende, dat Wy aan hun Supplianten in qualiteyten
 voorlz. geliefden te verleenen, prolongatie van het voorlz. Ocfroy
 of Privilegie, om de voorlz. Werken, zoo van Treurspellen, Bly-
 spellen, Klugten, als anders, reets gemaakt, en ten Toneele ge-
 voert, of als nog in het licht te brengen, en ten Toneele te voeren,
 den tyd van Vyftien eerstkomende, en agter eenvolgende Jaaren, al-
 leen te mogen drukken, en Verkopen, of te doen drukken, en ver-
 kopen, met verbod aan alle andere op seckere hooge Peene by Ons
 daar tegens te Statueeren, SOO IS 't, dat Wy, de Saake, ende 't
 voorlz. verzoek overgemerkt hebbende, ende geneegen wezende
 ter bede van de Supplianten uyt Onze regte wetentchap, Souveraine
 Magt ende Authoriteyt, de selve Supplianten geconsenteert, geac-
 cordeert, en geotroyeert hebben, consenteeren, accordeeren, en
 ocfroyeeren haar by deesen, dat Zy, gedurende den tyd van Vyftien
 eerst Agtereenvolgende Jaaren, de Werken, die ten dienste
 van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog ver-
 der in het licht gebragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen wer-
 den, in dier voegen, als sulx by de Supplianten is verzogt, en hier
 vopren uytgedrukt staat, binnen den voorlz. Onzen Landen alleen
 zullen mogen Drucken, doen Drucken, uitgeeven ende verkopen,
 Verbiedende daaromme allen ende eenen ygelyken dezelve Werken,
 in 't geheel, ofte ten deele te Drucken, naar te Drucken, te doen
 Naardrukken te Verhandelen, of te Verkopen, ofte elders Naarged-
 rukt binnen den selven Onzen Landen te brengen, uyt te geven,
 ofte Verhandelen en Verkopen, op Verbeurte van alle de nage-
 drukte, ingebragte, verhandelde ofte verkogte Exemplaren, ende
 een boete van drie-hyftend guldens daar en boven te verbeuren, te

Appliceeren een derde part voor den Officier, die de Calange doen zal, een derdepart voor den Armen derplaatzen daar het Caus voor vallen zal, ende het reſteerende derdepart voor de Supplianten, ende dit r'elkens zoo meenigmaal, als dezelve zullen werden agterhaalt, alles in dien verſtande, dat Wy de Supplianten met dezen onzen Oſtroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van hunne ſchade door het Nadrukken van de voorſz. Werken, daar door in geenigen deele verſtaan, den innehouden van dien te autorifeeren, ofte te Advouëren, ende veel min dezelve onder onze protexie, ende beſcherminge, eenig meerder Credit, aanzien ofte reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iers onbehoorlyks zoude influëren, alle het zelve tot hare Laſten zullen gehouden weezen te verantwoorden, tot dien eynde wel Expreſſelyk begeerende, dat by aldien zy dezen Onzen Oſtroye voor dezelve Werken zullen willen ſtellen, daar van geene geabbvieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden wezen, het zelve Oſtroy in 't geheel, en zondereenige omiſſie daar voor te drukken, of te doen drukken, ende dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar vande voorſz. werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheek van onze Univerſiteyt te Leyden, binnen den tyd van zes weeken, na dat zy Supplianten de zelve Werken zullen hebben uyt te geeven, op een boete van zes hondert guldens, na expiration der voorſz. zes Weeken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve van de Nederduyſche Armen van de plaats alwaar de Supplianten wonen; en voorts op peene van met 'er daad verſieeken te zyn van het effect van dezen Oſtroye. Dat ook de Supplianten ſchoon by het ingaan van dit Oſtroy een Exemplaar geleverd hebbende aan de voorſz. Onſe Bibliotheek, by zoo verre zy gedurende den tyd van dit Oſtroy deſelve Werken zouden willen herdrukken met eenige vermeerderingen of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van de gemelde Werken Geconditioneert als vooren, te brengen in de voorſz. Bibliotheek, binnen deſelve tyd, en op de boete en penaliteyt, als voren. Ende ten eynde de Supplianten dezen Onzen Conſente, ende Oſtroye mogen genieten, als naar behooren, Laſten wy allen ende eenen ygelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Supplianten van den inhouden van dezen doen, Laten, ende gedogen, Ruſtelijk, yredelijk, ende volkomentlijk genieten ende gebruyken, ceſſerende alle belet ter contrarie Gegeven in den Hage, onder onzen Groten zegel hier aan doen hangen op den zeventwintigſten Mey, in 't jaar onzes Heere ende Zaligmakers duſend zevenhondert agtentwintig.

J. G. V. Boetzelaaar.

Onder ſtond Ter Ordonnantie van de Staten,
Was getekent

WILLEM BUYS.

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Oſtroy, ter hand geſtelt by Extraet Authentiq, haar Ed. Gr. Mog. Reſolutien van den 18 Juny, 1715, en 30. April, 1728, ten einde om zig daar na te reguleeren.

De Regenten van het Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in hunne voorſz. qualiteyt, het recht van deze Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen Druk, van BERENICE, Treurspel, vergunt aan Izaak Duim, in Amſtelam den 18. July, 1735.

Aan den Wel Edelen

Achtbaaren HEER,

De HEER

M^r. PIETER HULFT.

Regeerend Schepen der Stad Amsterdam.

Wel Edelen HEER,

Wy neemen de vrymoedigheid,
van dit Treurspel BERENICE,
door ons Konstgenootschap uit het
Fransch in Nederduitsehe Vaerzen
overgezet, aan U. E. Wel Edelen met
behoorlyke eerbiedigheid op te draa-
gen. Wy zullen ons gelukkig achten,

indien het aan uw' naauwkeurig oordeel op het duizendste deel zo veel vernoeging kan geeven, als het in zyn oorsprongelyke Taal aan het Hóf van Vrankryk gedaan heeft, alwaar het tót dertigmaal achter elkander met groote toejuiching van alle de toehoorders vertoond is; want waarelyk, schoon het ontwerp eenvoudig is, barnt het niet te minder van de grootste hertstóchten, die de gemoederen der menschen het meest ontroeren, en verrukken kunnen: het belang van Staat, kant zich hier tegens de Liefde, en gestyfd door edelmoedigheid, doet het zo wel de grootmoedige Berenice, als den Keizer Titus over zich zelve en de Liefde zegepraalen, dóch met zulk een teder gevoelen, dat het den aanschouweren van de doodelyke pyn, die deze twee gelieven door die over-

win-

winning lyden, deelgenooten maakt.
Wy twyfelen niet, óf het zal iets door
de overzetting van zyn voorige luister
verlooren hebben; dóch wy vleyen
ons hier mede, dat uw' beroemde
naam, gesteld op het voorhoofd van
dit Treurspel, dat verlies weêr ruim
zal boeten, en dat het met zulk een
hart, als wy het u opófferen, van u
Wel Edelen zal ontfangen werden,
waar door gy ons zult verplichten,
te blijven, die wy zyn,

Wel Edele Achtbaare H E E R,

Uw' Edelheids onderdanige Dienaaren,

Onder de Zinspreuk,

IN MAGNIS VOLUISSE SAT EST;

J. B. Ruyck

V E R.

VERTOONERS.

TITUS, *Keizer van Romen.*

BERENICE, *Koninginne van Palestina.*

ANTIOCHUS, *Koning van Comagene.*

PAULINUS, *Vertrouwde van Titus.*

ARSACES, *Vertrouwde van Antiochus.*

PHENICIA, *Vertrouwde van Berenice.*

RUTILUS, *Een Romein.*

Gevolg van Titus.

Het Tooneel verbeelt een Vertrek in 't Paleis van
de Keizer Titus te Romen.

BERENICE.

T R E U R S P E L.

E E R S T E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

ANTIOCHUS, ARSACES.

ANTIOCHUS.

ertoef myn' vrind; 'k geloof, dat ge u verwonderd houd

Van all' de Heerlykheid, die hier uw oog aanschouwt.

Dit heimelyk vertrek, doorwócht in all' zyn' deelen,

Beslecht veelyds 't geheim van Titus zielskrakkeelen.

Dit is de plaats daar hy zich vaak aan 't hóf onttrekt,

Als hy de Koningin zyn' tedre liefde ontdekt.

Hunn' beider kamers zyn niet verr' van één gescheiden:

Die deur kan in 't vertrek des Keizers u geleiden,

Die in des Koningins. Spreek uit myn' naam haar aan;

Verzoek haar, óf zy my voor 't laatst te woord wil staan.

ARSACES.

Zou ze u dit weigeren? hoe zou zulks moog'lyk weezen?

Hoe, u, myn heer? u, die haar' Minnaar waar voor dezen.

Die voor den grootste vórst van 't oosten word erkénd?

Die zo veel moeite en zórg voor haar hebt aangewend?

Nu zy op Romens troon haast meent te zyn verheven,

Zou dat juist tusschen u zulk een' verwyd'ring geeven?

ANTIOCHUS.

Wil u hier over niet bekommeren: ga heen,

Breng tóch te weeg, dat ik haar spreken mag alleen.

A

T W E.

T W E D E T O O N E E L.

W ANTIOCHUS, *alleen.*

Wel nu, Antiochus, zyt gy nóch als voor dezen?
 Zult gy uw' min aan haar belyden, en niets vreezen?
 Neen, 'k vrees alreeds, en, door de ontroering overheerd,
 Vrees ik zo veel dit uur, als ik dat heb begeerd.
 De Koningin heeft my lang doen de hoop verliezen,
 Zy dwong my, dat ik moest een eeuwig zwygen kiezen;
 Ik zweeg vyf jaaren lang, en onder vrindschaps schyn,
 Verbérgde ik myne min; helaas! wat zal 't nu zyn?
 Zalze in die staat, die haar van 't noodlót is beschooren,
 My nu veel meerder, als in Palestina hooren?
 Nu zal de Keizer met haar trouwen. Ach! heb ik,
 Rampzalige dan tót dit uiterste oogenblik
 Gewacht? moet ik haar nu juist myne min ontdekken?
 O neen, mishaagen wy haar niet, laat ons vertrékken:
 Kom, laat ons haar gezigt voor eeuwiglyk ontvliên,
 En liever sterven, als haar immer weêr te zien.
 Maar, zal ik kwynen, en haar dat niet kenbaar maaken?
 Steeds traanen storten, die haar hart niet kunnen raaken?
 Ach! schoone Koningin, helaas! ik verg u niet,
 Dat gy, om myne min, het opperste gebied
 Van 't Roomsche Keizer-ryk, nóch de aangeboden
 staaten
 Myns Medeminnaars, nóch zyn' liefde zult verlaaten;
 'k Wil u slechts zeggen, dat, na 'k vyf jaar achter één,
 U onophoud'lyk heb bemind, ja, aangebeên,
 Op hoop, dat my eerlang de Hemel zoude geeven
 Een' uitkomst, voor myn' smart en ongelukkig leven,
 Ik nu nóch hoop'loos, dóch verliefd, uit Romen trek,
 Elk tót een droevig, dóch standvastig voorbeeld strek.
 Neen, deze ontdekking kan in 't minst haar niet mis-
 haagen,
 Zy zal in tegendeel myn' droeve staat beklaagen,
 Kom,

Kom, spreek wy haar aan, 'k heb lang genoeg gekwynd,
 Het zwygen heeft genoeg myn droevig hart doorpynd.
 Wat vreeft een' Minnaar, die, door wanhoop aangedreeven,
 Het voorwerp van zyn' min voor eeuwig moet begeeven?

D E R D E T O O N E E L.

A N T I O C H U S , A R S A C E S .

A N T I O C H U S .

Zal ik haar spreekē? zal my deze gunst geschiēn?
 Zeg, Arsaces?

A R S A C E S .

Ik heb de Koningin gezien? (men,

Dóch ben met moeite door 't gedrang van 't vólk geko-
 Dat steeds vermeerderd, en met haar is ingenomen,
 Dat zyne pligt voldoet omtrent de Koningin.
 De Keizer keert zich weêr na 't voorwêrp van zyn' min;
 En naar acht dagen, die hy treurend heeft versleeten,
 Heeft hy zyn' droefheid door de liefde reeds vergeeten.
 Ja, zo men aan 't gerucht van 't hóf gelooven mag,
 Zal zy de naam, myn heer, van Koningin deez' dag
 Verwisselen, en die van Keizerinne voeren,

A N T I O C H U S .

Helaas!

A R S A C E S .

Hoe! kunnen u die redenen ontroeren?

A N T I O C H U S .

Zo weigert zy my dan voor 't laatst te spreekē?

A R S A C E S .

Nee;

Ze is onderricht, dat gy haar spreekē wilt alleen.
 Men kon zeer lichtelyk, myn heer, uit al de trekken
 Van haar gelaat, dat ze uw verzoek toestemde, ontdékken,

4 B E R E N I C E ;

En dat zy van het vólk zich trachtede te ontslaan ;
Dewyl het haar verveeld.

A N T I O C H U S .

Zeer wel, ik ben voldaan.

Maar, hebt gy myn bevel te recht in acht genoomen
Is alles, dat ik heb belast, wel nagekomen?

A R S A C E S .

Myn' vlyt is u bekend, en myn' gehoorzaamheid ;
De schepen zyn gereed, en alles is bereid,
Om zonder toeven, op het aldereerste teken,
Op 't spoedigst zeil te gaan, en voort in zee te steeken.
Het komt op uw bevel alleenig nu slechts aan.
Maar wie zal met de vloot na Komagene gaan?

A N T I O C H U S .

Myne Arfaces, ik zal myn' meening u ontdekken,
Men moet, als ik Mevrouw gesproken heb, vertrekken.

A R S A C E S .

Wie zal vertrekken, Vórst, ik bid, verklaar het my,
Indien het weezen mag, myn heer, wie is 't?

A N T I O C H U S .

Ik.

A R S A C E S .

Gy?

A N T I O C H U S .

Dit 's myn besluit: ik heb nu zeker voorgenomen,
Voor eeuwig van dit hóf te scheiden, en van Romén.

A R S A C E S .

'k Verwonder my, myn heer, en 't is niet buiten reên,
Daar u zo lange een' tyd de Koningin alleen
Heeft opgehouden, en uit uw gebied doen leeven.
't Is nu drie jaaren, dat ge in Romén zyt gebleeven,
En wilt gy, nu zy ziet haar' heerlykheid, en pracht
Voor handen, daar ze u als getuige van verwacht,
Nu haar de Keizer met de Ryks-kroon zal doen praalen,
En haar een' glans bereidt, die u meê zal bestralen . . . .

A N T I O C H U S .

Ach! dat de Koningin die heerlykheid geniet'.

Zwyg,

Zwyg, Arfaces, staak dit verhaal, dat my verdriet.

A R S A C E S.

'k Begryp 't, de Koningin, na 'k merk aan uwe reden,
Word dan ondankbaar, door die zelfde waardigheden,
De vyandschap vólgd op verraden vrindschap.

A N T I O C H U S.

Neen,

Neen, Arfaces, ik heb haar nimmermeer voorheen
Zo teêr bemind, als nu.

A R S A C E S.

Wat mag dan de oorzaak weezen?

Heeft u de Keizer, nu hy is ten tóp gereezen

Van staat en mogendheid, verachtelyk ontmoet?

Zeg, is dit de oorzaak, Prins, die u vertrekken doet?

A N T I O C H U S.

De Keizer heeft zich niet, als wel voor my gedraagen,
Ik deê hem ongelyk, zo ik my wou beklagen
Van zyne vrindschap.

A R S A C E S.

Wel, waarom vertrekt gy dan?

Wat reên, wat inzicht maakt u zulk een' vyand van

U zelf. de Hemel heeft een' Prinsten troon verheven,

Die u zo menigmaal, zelf in 't gevaar van 't leven,

Door 's vyands benden heen zag dringen, vol van moed.

Een' Prins, myn' heer, ja, die ten kosten van uw bloed,

't Oproerig Jodendom, zo hoog in tóp gesteegeen,

Nóch eind'lyk onder 't juk van Romen heeft gekreegen.

Het heugt hem nóch te wel die schrikkelyke dag,

Waar op men de uitkomst van ons lang beleeg'ren zag,

Toen elk den vyand zag in zyn' driedubb'le muuren,

Kloekmoedig, buiten nood, ons stórmgeweld verduuren,

Hoe gy toen zelf' hebt, met een' ladder in de hand,

Den Roomschen Adelaar op zyne wal geplant:

Die dag, myn heer, die dag, door 't stadig storm te

loopen,

Moest gy uw' dapperheid haast met de dood bekoopen:

Het zegepraalend heir beschreide alreeds uw' dood,
De Roomsche Veld-heer zelf, die u in stervens nood,
Met wond op wond doorboord, kwam in myne arm te
aanschouwen,

Omhelsde u, en kon zich van traanen niet onthouwen.
Nu is 't uw' tyd, myn heer, dat gy verwachten moet
't Loon van uw' heldendaân, en uw' vergooten bloed.

Wat oorzaak port u tót dit opzet? strekt u 't leven
Daar tót een' last, daar gy de wetten niet kunt geeven?
Tracht gy zo zeer, u zelf te zien in uw gebied?

Wilt gy, dat u de Euphraat dus vrucht'loos keeren ziet?
'k Bid, laat u raân, stel uw vertrek uit uw' gedachten,
Denk, in wat staat men u zal in uw Ryk verwachten,
Vertoeven wy, tót u de Keizer heeft wat meêr
Verzien, met tytelen van moogenheid en eer.

Tré zegepraalende op uw' troon, houd ongeschonden
De vriendschap, daar gy mede aan Romeen zyt verbonden.
Kunt gy onmogelyk veranderen van zin?
Gy antwoord niet, myn heer.

ANTIOCHUS.

'k Wacht na de Koningin,
Om in een' samspraak haar neiging te doorgronden,

ARSACES.

Wat dan, myn heer?

ANTIOCHUS.

Myn lót is aan haar lót verbonden.

ARSACES.

Hoe zal ik dit verstaan?

ANTIOCHUS.

'k Wil hooren, óf haar' reên

Ook niet verschillen met het zeggen van 't gemeen:
Zo 't waar is, dat de Vórst haar komt zyn' hand te geeven,
Dat zy als Keizerin werd op den troon verheven,
Vertrek ik aanstonds, en kom nooit in Romeen weêr.

ARSACES.

Wat maakt u deze trouw zo haatelyk, myn heer?

AN-

A N T I O C H U S.

De tyd laat nóch niet toe, dat ik 't u zou verklaaren,
Als wy vertrokken zyn, zal ik 't u openbaaren.

A R S A C E S.

Door welke redenen maakt gy my dus ontroerd?

A N T I O C H U S.

Ik zie haar komen: maak, dat gy myn' last volvoert.

V I E R D E T O O N E E L.

B E R E N I C E, A N T I O C H U S,
P H E N I C I A.

B E R E N I C E.

Ik ben dan eindelyk 't gedrang van 't vólk ontweeken,
Om met myn' waardste vrind Antiochus te spreken:
't Pligtpleegen van het hóf, en die langweiligheid
Verveelden my, wyl ik hier wierd van u verbeid.
'k Wil 't niet ontveinzen, Prins, voor my, 'k wierd
onverduldig,

Ik achte alreeds u aan nalaatigheden schuldig:

Hoe! die Antiochus, dacht ik, wiens dapperheid
Is door gansch Oosten, en Italiën verbreid,
Hy, die my nimmer heeft in myn verdriet begeeven;
Maar in myn' rampen is gestadig by gebleeven,
Hoe kan het moog'lyk zyn, dat die my nu verlaat,
Nu my het lót belooft een' heerelyker staat?

A N T I O C H U S.

Zo is 't dan waar, Mevrouw, en, volgens uwe reden,
Staat gy, als Keizerin, haast op den troon te treden?

B E R E N I C E.

Ik wil voor u in 't minst' niet veinzen, 'k was ontsteld,
En heb my zelve nu acht dagen lang gekweld,
Om dat de Keizer, door zyn' vaders dood bewoogen,
My niet verscheen, als met de traanen in zyne oogen.
Hy had niet meer voor my zyne oude liefde; ó neen;
Hy was gestaag vol zórg, als hy voor my verscheen,

Ik hoorde hem niets, als *vaar wel*, *Princesse*, spreken:
 Nu oordeel van myn' rouw, wyl u vaak isgebleeken,
 Dat ik in hem nóch kroon, nóch septer heb bemind,
 Maar dat ik tót zyn hart en deugd slechts was gezind,
 En dat myn' ziel, gelyk ik u vaak heb gezworeen,
 Niets anders, als 't bezit kon van zyn hert, bekooren.

ANTIOCHUS.

Is hy veranderd? en mint hy u weêr, Mevrouw?

BERENICE.

Myn heer, de jongste nacht, de laatste van zyn' rouw,
 Hebt gy meê bygewoond, toen Romens Raad te gader
 Heeft by de Goôn geplaatst Vespasiaan zyn vader:
 Zyn' yver dus volbragt, en Gódsvrucht zo volénd,
 Heeft hy zich weder tót zyne oude min gewéndt,
 Hy heeft my in den Raad, tót hooger staat verheven,
 Het gansche Arabiën, in myne magt gegeeven,
 Het Sieries Ryk, aan 't geen ik eerst bezat, gehecht:
 En zo ik nóch geloof, het geen my ieder zegt,
 En duizend eeden, my zo vaak door hem gezworeen,
 Is my by dit geluk het grootste nóch beschooren,
 Dat ik als Keizerin haast treden zal ten troon,
 Ja aanstonds word my die van Titus aangeboôn.

ANTIOCHUS.

Ik zeg u dan, vaar wel, en trek zo voort uit Romén.

BERENICE.

ô Goôn! vaar wel! wel hoe? wat hebt gy voorgenomen?
 Het schynt dat ge u ontroert.

ANTIOCHUS.

Ik ga.

BERENICE.

Waarom, myn heer?

ANTIOCHUS.

*k Vertrek, Mevrouw, en zie na dezen u nooit weêr.

BERENICE.

Myn heer, wat vreeftge? wil ten minste my ontdekken
 De redenen, die u dus schielyk doen vertrekken.

A N T I O C H U S.

Mevrouw, vergeef het my, zo ik uw' wet verbreek,
 't Is voor de laatstemaal, dat ik hier met u spreek.
 Zo u in uw geluk 't herdénken komt te vooren
 Van 't Ryk, en van het Land, waar ingy zyt gebooren,
 Zo heugt u wel, dat ik het eerst getroffen ben,
 Door uw' bekoorlykheid, ja 't eerst minde ik u, en
 Uw' Broeder hadde ik reeds op myne zy gekreegen:
 Hy sprak by u voor my, en zócht u te beweegen,
 En moogelyk, Mevrouw, mishaaide 't u toen niet,
 Dat ik myn hart, en ziel gaf onder uw gebied;
 Maar, tót myn ongeluk, kwam Titus: ach! wy zaagen
 Hem niet voor uw gezigt, of hy kon u behaagen,
 Ja hy verscheen voor ons ontsagchelyk, Mevrouw,
 Als eene die de staat van Romen wreeken zou.
 Judea stond verbaast; ik zag my 't eerst verwonnen:
 Niet lang hier na, heeft eerit myn ongeluk begonnen,
 Als gy aan myne min het zwygen kwaamt gebiën,
 'k Stond hier lang tegen, maar dewyl het moest geschiën,
 Heb ik gezweegen, dóch ik liet myne oogen ipreeken.
 Ik heb u steeds gevóld, waar gy zyt heen geweeken,
 Met myne zuchten, tót gy in het einde aan my
 Het zwygen voorhield, of zo ik niet zweeg, dat gy
 My zoud verbannen: toen heb ik het u gezworen,
 En 't zwygen vast beloofd, uit vrees voor uwe tooren:
 Maar, toen myn' mond u die belófte deed, Mevrouw,
 Zwoer myne Ziel, dat ik u eeuwig minnen zou.

B E R E N I C E.

Helaas! wat zegtge?

A N T I O C H U S.

Ik heb vyf jaaren lang gezweegen,
 'k Zal eeuwig zwygen, nu gy Titus hebt verkreegen.
 Ik heb, op hoop, dat ik zou sterven in het veld,
 Myn' Medeminnaar in het oorelóg verzeld;
 Of dat myn' naam by u, door duizend heldenstukken,
 Mogt spreekén voor myn' mond, en van myne ongeluk-
 ken

Scheen 't noodlót haaft een eind te maaken op myn' beê:
 Ik wierd van u, Mevrouw (maar hoe onzeeker!) reê:
 Voor dood beweend, ja, ik ging zelf aan alle hoeken,
 In 't grootst gevaar vergeefs een eerlyk sterven zoeken;
 Maar Titus heldenaard, en deugd heeft myn besluit
 Verydeld, en myn' woede en razerny gestuit,
 Hy; die, als Keizer, stond op Romenstroon te treden,
 Van u bemind, van elk gevleid, en aangebeden,
 Scheen al 't gevaar alleen na hem te trekken, ja,
 Ik, die gehaat van u, vermoeid van 't leven, na
 De dood zócht, schein de vórst alleen slechts na te
 treden.

Ik merk, dat ik u niet verveel door myne reden,
 Dat uwe ziel my pryft inwéndig, wyl dat gy
 Dit doodelyk vertoog verhaalen hoort van my,
 Dat gy, om Titus wil, my 't ov'rig zult vergeeven.

Om dan te komen daar wy aanstonds zyn gebleeven.
 Naar een belegering en stórm, vaak hervat,
 Heeft hy het muitend vólk gedémp, reeds afgemat
 Door hongersnood en moord, en hy liet hunne wallen
 Bedekt van 't gloeiend puyn, den brand ten deel ge-
 vallen.

Hier na zag Romen hem met u verschynen, ach!
 Toen zuchtte ik in het Oost, 'k heb meer, als ééne dag
 Gezucht, en in verdriet, en traanen gaan besteeden,
 Te Cesarëa, daar 'k u eerst heb aangebeden:
 Ik wenschte u vaak te zien weêr in uw oud gebied,
 'k Vólgde uw' voetstappen na, vol traanen, en verdriet;
 Tót ik in 't eind zo verr' was door myn' ramp gekomen,
 Dat ik uit wanhoop my op reis begaf na Romen:
 Daar my de laatste slag van 't lót te treffen stond.
 De vórst ombelsde my, terwyl ik door een vond,
 En onder eene schyn van vrindschap u misleide,
 Myn liefde wierd toen een vertrouwde van u beide;
 'k Heb my gevleid dat u Vespazianus niet,
 Zo lang hy leefde, zou gedoogen in 't gebied.

Maar

Maar tót myn ongeluk is 't anders afgeloopen,
Vespasianus dood verydeld al myn hoopen.

De vórst wierd meeiter, ach! waarom heb ik niet voort
Myn' rampen toen ontvlucht, en aan een ander oord
Myn' rust gezócht, maar 'k heb van hier niet willen
vlieden,

Voor dat ik Titus op de Ryks-troon zag gebieden.

Nu is myn lót vervuld, uw' heerlykheid na by,
Veel and'ren zullen dit aanschouwen zonder my:

Het gantsche Ryk zal zich in deze vreugd vernoegen,
Maar ik, die hier niets, als myn' traanen, by kan voegen,

Het eenigste ófferhand van myn' standvaate min,
Zoude u verveelen, doch 'k verheug my hier nóch in!

Dat gy dit lang verhaal gehoord hebt zonder tooren,
En, dat gy u ook hebt verwaardigd aan te hooren

Dat ik, schoon ik niet hoop, verlietd vertrek, Mevrouw.

B E R E N I C E.

Ik dacht niet, Prins, dat zich een' iterflyk mensch ooit zou,

Op zulk een tyd, als 't lót met Cetar my zal paaren,
Verstouten durven, my zyn' liefde te openbaaren.

Ik heb uit vrindschap dit verhaal van u gehoord,
Ja, 'k heb gezweegen, en uw' reden niet gestoord,

'k Wil, om die vrindschap, u die misdaad ook vergeeven,
Die my verveelde, ja, ik wil hier ook beneven,

Met leed uw' afscheid mede ontfangen, maar, myn heer,
Het is de Goôn bekénd, hoe ik u acht, ik zweer,

Dat ik verwonderd sta voor alle uwe ed'le deugden,
Dat ik, alleinig tót getuige van myn' vreugden,

U in myn' heerlykheid verwachte, ja, gy ziet,
Hoe teder Titus u bemind, hoe, weet gy niet,

Wat vreugd my 't was, wanneer gy my piag te onder-
houwen,

Ja dat ik waan in u den Keizer zelf te aanschouwen?

A N T I O C H U S.

'k Ontvlucht dat, maar te laat, wyl ik geen vreugdeschep
In zulk een samenspraak, daar ik geen deel aan heb,

Ik vlucht voor Titus zelf, 't verveelde al lang myne ooren,
 Gestadig zyne naam in uwe reën te hooren.
 Wat zal ik zeggen? 'k wil ontvluchten dit verdriet,
 Dat gy de Keizer waand te zien, als gy my ziet.
 Vermits uw hart met hem alleen is ingenomen,
 Vaar wel, Mevrouw, 'k zal haast myn' ramp te boven
 komen.

VYFDE TOONEEL.

BERENICE, PHENICIA.

PHENICIA.

'k **M**oet hem beklagen, zyne oprechte liefde, en trouw,
 Dunkt my, verdiende wel, wat meêr geluk, Mevrouw,
 Beklaagd gy hem niet meê?

BERENICE.

't Is waar, 'k beken 't, dit spoedig
 Vertrek, Phenicia, maaktme eenigfins zwaarmoedig.

PHENICIA.

'k Had hem weêrhouden.

BERENICE.

Ik hem wederhouden? hoe!
 Wilt gy dan, dat ik weêr zyne oude liefde voê?
 Daar ik hem bannen moet geheel uit myn' gedachten.

PHENICIA.

Gy weet nóch niet, wat u van Titus staat te wachten.
 Gy word hier aangezien met nydige oogen, en
 Denk, wie gy zyt, Mevrouw, een Koningin; ik ben
 Voor u beducht, het ftyd gansch met de Roomsche
 wetten,

Een vreemde Koningin op Romens troon te zetten.

BERENICE.

't Is nu geen tyd meer, om beducht te weezen; want
 De vórst bebind my, en 't vliegt alles van zyn' hand,
 Hy heeft in Romén nu het opperste vermogen,
 Het Volk, de Raad, 't moet hem nu alles zien na de oogen.
 Zaagt

Zaagt gy de staatsy niet van die voorleden' nacht?
 Dat heerlyk toefstel, en die kóftelyke pracht?
 Die rei van Priesteren bedienen de ófferhanden?
 Die fakkellichten, en ontstooken' houtmeit branden?
 Den Raad, het Bondelrecht, den Adelaar? zaagt gy
 Ook niet die groote drang van Koningen daar by?
 Die Lyffstaffieren, die op 't prachtigste uitgestreeken,
 By 't flikkren van de toorts, een' goude berg geleeken?
 Die Zegeboogen, die, versierd met lauw'reblaân,
 Getuigen zullen van zyn dappere oorlogsdaân?
 Dat vorst'lyk wezen, Goôn! ik sta, als opgetoogen,
 Wanneer ik overdenk, hoe veel nieuwsgierige oogen
 Myn' Minnaar na zich trok, hoe hy van ieder één
 Wierd heimelyk gevleid, gevierd, en aangebeên.
 Zeg my, Phenicia, dacht gy wel ooit te vooren,
 Dat hem dit heerlyk lóts was van de Goôn beschooren?
 Dat hy van zulk een staat, zo laag en onbekend,
 Zo hoog in tóp verheft zou worden in het end?
 Dat hem de waereld voor zyne oppervoogd zoude achten.
 Maar waar toe vind ik my verrukt door die gedachten?
 In 't kort, Phenicia, de gansche waereld ziet,
 Hoe staatlyk de intréê van zyn Keizerlyk gebied
 Van elk word ingewyd, en dat hem alle menschen,
 Vervrolykt, en vernoegd, geluk, en zegen wenschen;
 Voor my, ik wensch, meê deel te hebben aan die eer,
 Gaan wy, Phenicia, kom, laat ons nu niet meêr
 Vertoeven, op deez' plaats, maar aanstonds, vol genoegen,
 Ons by het groot gedrang van 't juichend Romen voegen:
 Kom, volgme, laat ons hem doen zien in deeze staat,
 Hoe zyn' verheffinge ons mede aan het harte gaat.

Einde van het Eerste Bedryf.

T W E E D E B E D R Y F.

E E R S T E T O O N E E L.

TITUS, PAULINUS, *Gevolg.*

Hebt gy den Prins gezegd, dat ik hem hier wil spreken?

TITUS.

PAULINUS.

Hy was uit het vertrek der Koningin geweeken,
Als ik daar in kwam, en men zal hem doen verstaan,
Dat gy hem spreken wilt.

TITUS.

Zeer wel, ik ben voldaan.

Wat deed de Koningin?

PAULINUS.

Die, van uw' goedigheden
Gevoelig, valt de Goôn steeds lastig met gebeden,
Omuwe voorspoed, 'k zag haar uit haar' kamer treên.

TITUS.

O schoone Koningin! vol van bekoorlykheên!

PAULINUS.

Helaas! Kan u haar lóť nóch stóť tót klaagen geeven?
Daar zy als Koningin haar ziet ten troon verheven
In Palestina? daar haar' naam word aangebeên
Van zo veel vólkeren?

TITUS.

Men laat ons hier alleen.

T W E E D E T O O N E E L.

TITUS, PAULINUS.

Het is nóch onbekénd wat ik heb voorgenomen,
Een ieder wacht op 't lóť der Koningin, gansch Romen,
Ja al de waereld spreekt van onzer beider min,
Dóch ziet, Paulinus, nu in 't end, de tyd, waar in

Ik

Ik my ontdekken moet. maar wat kwam u te vooren
 In 't hóf, en by het vólk? spreek, laat ons zulks meê hooren
 Wat zegt men dóch?

PAULINUS.

Het vólk, myn heer, en 't gantsche hóf
 Spreekt van haar' schoonheid, en uwe eer met groote lóf.

TITUS.

Maar onderrecht my eens, hoe loopen de geruchten?
 Wat oordeelt Romen van myn liefde, en myne zuchten?
 Hebt gy wel onderstaan, wat uitkomst elk verwacht
 Van zulk een ted're min? hebt gy dit ook betracht?

PAULINUS.

Gy kunt uw' wil voldoen, daar 's niets voor u te vreczen,
 Het hóf, myn heer, zal u in alles gunstig weezen.

TITUS.

Neen, ik vertrouw my op geen hóf, vol veinzery,
 Dat ik gestaág voorheen zag hellen, op de zy
 Van hunne meesters, ja, de wreedste razernye,
 En 't schrikkelykste kwaad van Neroos dwing'landye,
 Dat hebben zy voor goed en keuriglyk beleên,
 En op hunn' kniën zelf, als heilig, aangebeên.
 Dóch ik wil zulk een hóf niet vergen om hun oordeel,
 Nóch neem de vleijery der vleijers, tót myn voordeel:
 Ik wil uit uwe mond verstaan, wat ieder zeid,
 Spreekt gy, als voor het vólk, 't ontzag voor de achtbaar-
 heid

Laat aan 't gemeen niet toe, voor my te komen klaagen,
 Maar, om te weten, hoe myn' min elk mag behaagen,
 Heb ik aan u belást, van mond tót mond, te gaan,
 Om zekerder de zucht van ieder te verstaan;
 Al 't geen een ieder u daar van kwam te openbaaren,
 Begeer ik dat gy my zult ongeveinst verklaaren.

'k Heb zelf hier aangestéld 't belang van myne min,
 Spreek dan, Paulinus, hoe is 't lóf der Koningin?
 Zal 't vólk haar gunstig zyn? óf zal 't haar tegen wezen?
 Zeg, mag zy hoopen? óf heeft zy hunn' haat te vreezen?

Kan

Kan ik verzékerd zyn, zo ik haar myne trouw
Nu opdroeg, dat het vólk zulks niet mishaa-gen zouw

PAULINUS.

Neen, twyfel niet, myn heer, 't zy dan door drift, óf reden,
Men zal de Koningin de troon nooit zien bekleeden;
De wet van Romen is daar krachtig tegen aan:
Hoewel haar schoonheid schynt naa dat gezag te staan.
Men zegt, zy heeft een hart, gelyk een Romeininne,
En duizend deugden; maar zy is een Koninginne,
Die nooit aan een Romein; (zoluit de Roomfche wet)
Getrouwd mag werden, nóch veel min ten troon gezet.
Ja zelf de vruchten, uit dat huwelyk gefprooten,
Erkent men nimmermeer voor wettelyke looten,
U is bekend, myn heer, dat Romen, toen 't voorheên
Hunn' Koningen verdreef, die naam, eerst aangebeên
Als heilig, namaals heeft een eeuw'ge haat gedraagen,
En dat ook, hoe getrouw, en met wat welbehaagen
Zy, haare Keizeren nu eeren, steeds die haat
Nóch even diep in elks gemoed geworteld staat.
Vórst Julius, die door zyn' magt al kon verkrygen
Wat hy begeerde, en voor zyn' wapenen deed zwygen
De gansche Roomse wet, die branden wel in min
Tót Kleopatra die beruchte Koningin.
Dóch, zonder zyne vlam den vollen toom te geeven,
Liet hy haar zuchten, en in 't oosten eenzaam leeven.
Antonius, die haar als góddelyk aanbad,
En in haar schoot zyne eer, en vaderland vergat,
Heeft nooit, door welk een kracht van min hy wierd
gedreeven,
Aan zulk een groote vrouw de naam van bruid gegeeven.
Ja, Romen vólgde hem in 't Aziaans gebied,
Tot voor haar' voeten, en ontwapende zich niet,
Voor dat haar tooren, door de wraakzucht ingenomen,
Die twee gelieven in haar' handen hadt zien komen.
Na die tyd Nero, en Caligula, myn heer,
Twee monsters, die ik noem gedwongen, die niet meer

Bezaten, als de schyn, óf 't ligchaam, dat na menschen
 Geleek, die zelf de wet van Romen, na hunn' wenschen
 Vertraden, hebben nóch, die wet alleen geacht;
 Niet overtreden, maar behouden in haar' kracht.
 Gy hebt aan my belast, dat ik oprecht zal weezen.
 Heeft men den Broeder niet van Pallas, wel voordezen,
 Van onze boeijens nóch gekneuft, zien trouwen met
 Twee Koninginnen? en zo 'k u in alles net
 Voldoen zal, moet ik u hier nevens nóch verklaren;
 Dat die twee van het bloed van Berenice waaren.
 Ja 't strekte u zelf, en 't Ryk tot groote schande en hoon,
 Zo gy een Koningin verhefte op uwen troon,
 Gelyk als 't Oosten had een Koning aangenomen,
 Een slaaf, die nauwelyks de boeijens was ontkomen,
 Dit wacht ook Romen van u mede in deze staat:
 Ik blyf geen bórg, dat, eer den dag ten ende gaat,
 De gansche Raad u niet te vooren komt te leggen,
 Dat zelfde, 't geen gy my alreeds hebt hooren zeggen,
 En dat gy Romen niet hoort sineeken met gebeên
 Dat gy een waarder vrouw de Ryks-troon doet bekleên.
 Gy kunt uw antwoord, Vórst, nu midd'lerwyl bereiden.

T I T U S.

Helaas! van welk een' min, Paulinus, moet ik scheiden!

P A U L I N U S.

De liefde is groot, die gy draagt tót de Koningin.

T I T U S.

Ja nóch veel grooter, als gy denkt, is myne min.

't Was my onmogelyk, dat ik my konde onthouwen,
 Met haar te spreken, en haar dagelyks te aanschouwen.

Ja, wat nóch meerder is, Paulinus, 'k heb voorheen,
 Om haare welstand vaak het Godendom gebeên.

Als aan myn' vader wierd met ieders welbehaagen

't Gebied van 't Oosten, 't Heir, ja, Romen opgedraagen;

Heb ik ook wel gewenscht, dat ik my had gezien

Ten troon in zyne plaats, om Romen te gebiên:

Daar ik in tegendeel, nu voor zyn kóst'lyk leven

Zeer gaaren duizendmaal het myne wilde geeven.

B

'k Deê

'k Deê alles (ach! wat weet een Minnaar wat hem ke
 Het oirbaarft zyn:) op dat ik Berenice dan
 Verheffen mogt ten troon, om haare min te loonen,
 Dat zy mogt voor haar zien geboogen zo veel kroonen
 En nu 'k in ftaat ben, om die fchoone Koningin
 Te kunnen loopen haar' bekoorlykheid, en min,
 Moet ik in weêrwil van myn eigen zinn'lykheden,
 En naar het zweeren van zo meenig duizend eeden,
 Schoon myne liefde nóch zo groot is, als voorheen.
 ô Wreede Heimel!.. Ach! kan ik 't u zeggen? nee!

PAULINUS.

Wel hoe, myn heer?

TITUS.

ô Ja, Paulinus, 'k moet haar hede
 Verlaaten, 'k voel myn hart gemoedigd door uw' rede
 Spreek meerder van myne eer, ftel my 't belang der fta
 Te vooren, wapen myn gemoed, door uwe raad,
 Op dat myn hart, dat nóch de min niet is te boven,
 Die min, die dat belang weêrftreeft, gansch mag ve
 dooven.

De Koningin heeft lang myn hart in tegenwigt
 Gehouden, óf het zou tót haar, óf myne plicht
 Zich voegen, en indien myne eer behoud de zegel
 Denk zeker, datze niet, als dood'lyk, word verkre
 gen,

En dat die zegen my wel diep aan 't hert zal gaan,
 Ja dierder, als gy meent, my komen zal te ftaan.
 Voorheen beminde ik vry, en na myn welbehaagen
 Dewyl een ander toen de laft van 't Ryk moest draagen
 'k Was meester van myn' min, en van myne eigen fma
 'k Gaf niemand reden van myn' liefde, als aan myn' ha
 Maar ik had naauwelyks myns vaders ftervende oog
 Geloooken, óf ik vond my in myn' hoop bedroogen
 Ik vond de laft van 't Ryk op mynen hals alleen:
 'k Wierd Keizer, en ik zag myzelften Troon getreê
 'k Bevond, dewyl ik dóch om het belang der ftaate
 Van Rome zekerlyk myn' liefde moest verlaaten,

Dat ik op myne ziel geweld zou moeten doen,
 Wyl 't noodlót van de Goôn, onmooglyk te verhoên,
 In weêrwil van my zelf, Paulinus, myne dagen
 Niet aan myn' liefde, maar aan 't Ryk had opgedraagen.
 Gansch Romen neemt alleen nu acht op myn besluit.
 Wat was het schandelyk, wat zou men dóch daar uit
 Voorzeggen, zo 'k, daar ik nóch nauw myn' voet ga
 zetten

Ten troon, myn' welstand boude op haar' geschonden'
 En nu ik ben gereed, om van de Koningin (wetten?
 Tefcheiden, zoekt myn hart, in weêrwil van myn' min,
 Haar' ziel te troosten, om dat afzyn te verdraagen.
 Maar hoe begin ik dit? ik heb, zelf in acht dagen,
 Wel meêr dan duizendmaal getracht, ô wreede wet!
 Haar zulks te zeggen, maar myn' tong wierd steeds belet
 In 't spreken, 'k hoopte, dat zy uit de droeve trekken
 Van myn gelaat licht zou onz' beider ramp ontdekken.
 Dóch onbewust van 't geen haar naakend is, heeft zy
 De traanen afgedroogd, die ze onophoud'lyk, my
 Zag storten: 'k zag, hoe zeer, dat haar myn' droefheid
 kwelde,

Dat ze uit die duisterheid alleen haar heil voorspelde:
 En dat myn liefde nu haar waare min, en trouw,
 Die zulks wel heeft verdiend, in 't end beloonen zou.
 Maar 'k heb myn hart versterkt, en heden moet ik
 spreken,
 'k Zal by haar gaan, en myn' stilzwygendheid ver-
 breeken.

Ik wacht Antiochus, en wyl zo waard een pand
 Voor my niet leeft, zal ik het stellen in zyn' hand.
 Hy moet de Koningin na 't Oosten weêr geleiden,
 En mórgen zalmen hem met haar van hier zien scheiden,
 Hy zal uit myne mond die last zo straks verstaan.
 Kom, laat ons voor het laatst de Prins eens spreken gaan,

PAULINUS.

'k Heb anders niet verwacht van uwe dapperheden,
 Het slaaffch Judeä, en zo veel verwonnen' steden,
 B 2 Nóch

Nóch smookende onder 't puin der omgewroete wal,
 Getuigde my, dat gy, uw' liefde te geval,
 Uwe eer, noch oorlogs deugd, in 't minst niet zoud
 bevlekken,

Door 't geen, dat uwe naam tót nadeel kan verftrekken :
 Maar, dat in 't end, myn heer, een zegepraalend held
 Zich zelf verwinnen kan, door reên, óf door geweld.

T I R U S.

Met welk een fchoone fchyn weet gy my voor te draa-
 gen,

Die wreede zege? Goôn ! wat zou ze my behaagen,
 Zo ik ze, door myn' dood, alleen verkrygen kon.

Ik heb haar lang bemind; haar' fchoonheid overwon
 Myn hart, zy heeft die vlam in myne ziel ontftooken.
 Ook weet gy, hoe 't gerucht niet altoos heeft gefproken,
 Van myne naam, en deugd met even groote lóf;

Want ik van kindfchbeen af gevoed in Neroos hóf,
 Door kwaade voorgang, verr' van 't fpoor der deugd
 getreden,

Gaf my ganfch over aan myne eigen' zinn'lykheden.

Ik minde haar; helaas! wat doet een Minnaar niet,
 Om weêr bemind te zyn, van die zyn' ziel gebiedt?
 Ik ftorte, om haar veel bloeds, 't moest alles voor my
 beeven,

Ja 'k zócht verdienften, zelfs in 't grootft gevaar van
 't leven.

De zege vólgde steeds myn' waap'nen op de voet.

Maar ach! 't was vruchteloos: door traanen, nóch door
 bloed,

Paulinus, konde ik my, in 't minst haar waardig maaken :
 Dies flaakte ik duizenden, om in haar' gunft te raaken,
 Van hunne boeijens: ja myn goedertierenheid

Wierd door de Waereld op het lóffelykft verbreid.

Ik dacht, dat myn geluk toen was ten tóp gekomen,
 'k Verfcheen voor haar, met zo veel' harten ingenomen,
 Van myne goedheid. Ach! Paulinus, ik beken,

Dat ik de Koningin zeer veel verfchuldigd ben :

'k Moet

'k Moet nu voor all' de gunst, die zy my heeft beweezen,
Haar zeggen: ga, Princes, en zie my nooit na dezen.

PAULINUS.

Hoe! daar de Koningin, myn heer, nu haar gebied,
Tót aan de Euphrates, door uw' gunst, vermeerderd ziet,
Met duizend weldaân, die gy aan haar hebt beweezen,
Zoud gy, nu nóch de naam van een' ondankb're vreezen?

TITUS.

Helaas! een zwakke troost, in zulk een groot verdriet!
Ik ken de Koningin: ook weet ik, dat zy niet
Gewenscht heeft, als dat ik haar eeuwig zou beminnen:
Ik heb haar ook bemind, verzekerd, dat haar' zinnen
Geen' ander achten, en dat zy geen oogwit had,
Als haare liefde, die myn hert geheel bezat:
En wyl zy vreemd was in dit Hóf, en ook in Romen,
Heeft zy van de eerste dag, dat zy hier was gekomen,
(Helaas ik weet niet wel, óf ik die eerste dag
Gelukkig voor my, óf rampzalig noemen mag)
Alleen van my begeerd, dat ik in geen gebreeken
Zou willen blyven, om haar veel te komen spreken:
En zo eens, by geval, door my het oogenblik
Verzuimt werd, van dit na te komen, zo zie ik
Uit enkel ongeduld haar weenen, 'k hoor haar klaagen:
Al wat zy aanwendt, is om my slechts te behaagen.
Die zórg voor myne min, die liefde, en die zo teêr,
't Behaagt my alles, haar' volmaaktheid, deugd, en eer.
Ik zag de Koningin vyf jaaren alle dagen,
En 't laatste was óf haar myne oogen eerstmaal zaagen.
Maar laat ik my niet meêr ontrusten, door die simert:
Hoe 'k meerder aan haar denk, hoe meêr dat ik myn hert
Voel wank'len: 'k voel, helaas! dat ik niet kan gehengen,
Die wreede tyding, aan de Koningin te brengen.
Ach! laat ik niet aan haar meêr denken, 'k weet myn'
pligt,
Die moet, hoe wreed zy voor my is, nu zyn verricht.

BERENICE,
DERDE TOONEEL.

TITUS, PAULINUS, RUTILUS.

De Koningin, myn heer, verzoekt om u te spreken.
RUTILUS.

Paulinus!

PAULINUS.

Hoe! blyft ge in dit edel opzet steeken?
Deins nu niet weêr te rug, nu is het tyd, dat gy
U hier kloekmoedig door moet redden.

TITUS.

Hoe zal zy

My schelden!

PAULINUS.

Hoe! myn heer...

TITUS.

Welaan, laat ons haar hooren.

VIERDE TOONEEL.

TITUS, BERENICE, PAULINUS,
PHENICIA.

De Keizer belg zich niet, indien ik hem kom stooren.
Terwyl ik 't gantsche hóf van uwe weldaân, die
Gy my beweezen hebt, op 't lóffelykft spreken zie;
Zou myne ondankbaarheid uw' groote goedheid hoonen,
Indien ik daar voor myne erkent'nis niet kwam toonen.
Maar uwe rouw ('k weet dat Paulinus is bekend
Onze onderlinge min) is immers nu ten end:
Nu is 'er niets, het geen uw' liefde kan beletten:
Gy kunt geruſt u, in uws vaders Zetel zetten.
Maar Berenice, Heer, helaas! die zoekt gy niet.
Ik heb gehoort, dat gy aan my een nieuw gebied,

Das

Dat aan de Euphrates , en myn Ryk grenst , komt te
schenken :

Dóch 'k ben onzeker , wat ik midd'lerwyl zal denken
Van uwe min , helaas ! wat wierd myn' ziel gevleid ,
Had ik , slechts van uw hart , wat meerder zekerheid ?
Ach ! Titus ! waare min doelt op geen Ryk , nóch kroonen :
Hébt gy nu anders niet , om myne trouw te loonen ,
Als Koninkryken ? hoe , myn heer , geloofst gy dan ,
Dat , buiten uwe min , my iets behaagen kan ?
Eén zucht , één woord van u , kan my veel meêr be-
haagen ,

Dan óf een ander my de waereld op kwam draagen.
Dit is de staatzucht , vórst , die myne ziel gebied :
Spreek my wat meêr , myn heer , en geef my anders niet.
Is uwe tyd nu steeds aan 't ryksbewind verbonden ?
Hebt ge , in acht dagen , niet één oogeblik , gevonden ,
Om my te spreken ? ach ! maak , met één woord , my
kwyf ,

Die dood'lyke achterdócht , die myne ziel bestrydt.
Toen ik straks by u kwam , was ik in uw' gedachten ?
Ey , zeg , myn heer , mag ik my zo gelukkig achten ?
Wierd Berenice wel genoemd in uwe reên ?
Zeg , denkt gy wel aan my , wanneer gy zyt alleen ?

TITUS.

Helaas ! dat twyffelen is ganschlyk niet van nooden ,
Steeds denk ik aan uw' min , Mevrouw , ja 'k roep de
Góden

Zelf tót getuigen , ja , ik zweer dat gy nooit zyt
Uit myn' gedachten , dat het afzyn , nóch de tyd ,
Uw liefde nimmer zal verbannen uit myn' zinnen .

BERENICE.

Gy zweert my nóch , dat gy my eeuwig zult bemin-
nen ?

Maar 't is zo koel , dat ik niet weet , in dit geval ,
Wat ik voorzeker van uw' liefde denken zal :

Ach ! 't is een slecht bewys van uw' genegendheden :
Eén zucht is krachtiger , myn heer , dan duizend eeden .

Mevrouw!...

BERENICE.

Maar hoe! wat mag de reden zyn, dat gy
U van my afwend, en geen antwoord geeft aan my?
Zult gy my altyd met een droevig oog aanschouwen,
Zal u uws vaders dood steeds 't hart beneepen houwen?
Zult gy, die droefheid, die uw' ziel doorpynigd...

TITUS.

Ach!

Ik was gelukkig, zo 'k hem nóch in 't leven zag.

BERENICE.

'k Beken, 't verlies is groot: het is niet zonder reden,
Dat gy bedroeft zyt; maar uw' traanen hebben heden
Zyn' dood genoeg vereerd, denk ook, dat u uwe eer,
En 't ryks gezag verplicht, tot andre zórg, myn heer.
Ik wil, van myn belang, nu in het minst niet reppen:
Wel eer kost gy vermaak in Berenice scheppen:
Gy wierd voor dezen wel getroost door haare reên.
Ach! hoe veel traanen hebt gy my gekóft voorheen?
Gy treurt alleenig, om de dood van uwe vader:
En ik, rampzalige! (helaas! wat kan my nader
Aan 't hart gaan) zag my haast versteeken, van het
geen,

Dat ik, als heilig, heb tót nóch toe aangebeên.

Dat wreed herdenken doet my sidderen en beeven.

Ik, die geen oogenblik, konde in uw afzyn leeven,
Had haast, die droeve dag gesturven, toen men my
Verboô....

TITUS.

Het is genoeg, Mevrouw, ik bid, dat gy
Niet verder gaat: ach! is 't nu tyd daar van te spreek-
ken,

Uw' goedertierenheid is reeds genoeg gebleeken
Voor my ondankbre,

BERENICE.

Hoe! voor een ondankbre? kan
Zulks moog'lyk zyn, myn heer? heeft u myn' goed-
heid dan
Verveeld?

TITUS.

O neen, Mevrouw: gy kunt verzekert weezen,
Dat ik u, nóch zo teêr bemin, gelyk voor dezen.
Maar....

BERENICE.

Wel, volend.

TITUS.

Helaas!

BERENICE.

Vaar voort.

TITUS.

Ach! Romen!... 't Ryk!..

BERENICE.

Wat wederhoud u? spreek.

TITUS.

't Is my onmogelyk.

Paulinus, laat ons gaan.

V Y F D E T O O N E E L.

BERENICE, PHENICIA.

BERENICE.

Hoe! gaan, en niets te zeggen?
Phenicia, wat mag hem dóch op 't harte leggen:
Wat 's zyn begeeren? wat heb ik hem dóch misdaan?
Helaas! hoe zal ik die stilzwygendheid verstaan?

PHENICIA.

Ik sta, als gy, verzet: maar 'k bid u, wil ter degen,
In uw' gedachten eens, met aandacht, overweegen;

Of gy iets vinden kunt, dat de oorzaak is van die
Stilzwygentheid, Mevrouw, bedenk u tóch, en zie,
Of ge ook de reden weet.

BERENICE.

Geloof me, ik weet geen reden:
Zelf van 't eerste oogenblik, dat ik hem zag, tót heden
Deez' wreede dag, vinde ik geen oorzaak, als dat hy,
Phenicia, wierdt, al te teêr, bemind, van my.

Maar gy, gy hoorde ons steeds, gy kunt getuige draa-
gen,

Spreek, hebt ge ooit iets gezien, het geen hem kon
mishaagen?

Hoe weet ik zulks, ik heb hem moogelyk, door myn'
Te groote drift, gehoond: dit zal de reden zyn.

De vrees voor Romen heeft misschien hem wederhou-
wen,

Hy vreesf misschien, hy vreesf een Koningin te trouwen.
Phenicia, indien dat waar was: Goôn... Maar neen:

'k Weet beter, hy heeft my wel duizendmaal voor-
heen,

Ja zelf, in wederwil der Roomsche wet, gezwooren,
Veel eer te sterven, eer hy zyne vlam zou smooren!

Wel duizendmaal... Maar wat beduidt dat zwygen dan?

Ik sterf van ongeduld, Phenicia, ik kan

In deze onzekerheid onmoog'lyk langer weezen;

'k Wil weeten, óf ik hem ooit heb gehoont voor dezen:

Laat ons hem volgen: kom: maar neen, blyf staan:
ik gis,

Dat ik de reden weet van die onsteltenis:

Hy 's, door de liefde van Antiochus, belceedigd.

Men zegt, dat hy hem wacht: dit 's de oorzaak. Men
bevredigt

Hem lichtelyk wel in die achterdócht, hoe zeer

Hy ook gehoond mag zyn: becomm'ren we ons niet
meer.

Ach! Titus! wil die zórg, waar door gy word gedreven,
Verbannen, want schoon u de Hemel kwam te geeven

Een'

Een' medeminnaar, die, veel magtiger als gy,
Ontelb're septeren opoff'ren konde aan my,
Gy zoud, zo gy uw hart daar tegen kwaamt te stellen,
Bevinden, dat myn' keur, tót u, zoude overhellen:
Dat ik, onwrikbaar, en itantvastig in myn' trouw,
Uw hart veel waardiger, als kroon, óf septer, houw.
Gaan wy, Phenicia, wel aan, laat ons hem weder
Verzek'ren van myn hart: één woord, zal hem ter neder
Weér stellen. Ik was te voorbarig. Hy moet wis,
Nóch zyn verliëfd, indien hy minnenydig is.

Einde van het Tweede Bedryf.

DERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

TITUS, ANTIOCHUS, ARSACES.

TITUS.
 'k **H**oor, Prins, dat gy vertrekt: door welke reên
 gedreeven,
 Wilt gy zo onverwacht uit Romen u begeeven?
 Zoektge uw vertrek voor my te ontveinzen, tót gy gaat?
 Zeg, is 't als vyand, dat gy deze plaats verlaat?
 Wat zal het hóf hier van gevoelen, en daar boven
 Ik, die uw' vriend ben, wat zal ik hier van gelooven?
 Waar meê verdenkt gy my? heb ik u in den drang
 Van zo veel Koningen vergeeten? ja, zo lang
 Myn' vader leefde, is u myn' gunst genoeg gebleeken:
 Myn hart was u bekend, dit was het eenigst teken,
 Dat ik u geeven kon van myn' genegenheid,
 En nu ik ben in sfaat om u te loonen, scheid
 Gy van dit hóf; meent gy, dat ik alleen myne oogen
 Geveft heb, op myn' sfaat, óf op myn groot vermoogen?
 Dat ik myn' vrinden, als verwaaten op myn' magt,
 Aanzie, als vremden, die 'k my niet meêr noodig acht?
 ô Neen, Antiochus, dan zou 'k ondankbaar weezen,
 Blyf, Prins, 'k heb u nu meêr van doen, als ooit voor
 dezen.

ANTIOCHUS.

Hoe! my, myn heer?

TITUS.

Ja, u.

ANTIOCHUS.

Helaas! wat kunt gy van
 Een ongelukkige, die u niet anders kan,
 Als zyn' genegenheid....

TITUS.

Prins, ik heb niet vergeeten,
 Dat ik de helft wel van myn' lauw'ren dank moet weeten
 Aan uwe dapperheid, hoe meenig Jood hebt gy
 Ten dienste van 't Roomsche ryk gebrógt in slaverny?
 Wat buit, wat tempelschat, door uwe hand bekoomen,
 Droegt gy in 't Kapitool niet opaan 't magtig Roomen?
 Dóch 'k spreek met u nu van geen bloedige oorlogsdään,
 Neen, Prins, gy moet my door uw woord ten dienste
 staan:

'k Weet, dat de Koningin aan u veel is gehouwen,
 En aan uw' zórg verplicht, dat ze op u haar vertrouwen,
 Als op haar waardste vrind, gestelt heeft. Ja, zy ziet,
 Nóch hoort, behalven u, in Romén niemand niet:
 En onze vrindschap is ons onderling gebleeken,
 Wil, om die vrindschap, haar voor 't laatst voor my
 gaan spreken,
 Gebruik de magt, die ze u gegeven heeft.

ANTIOCHUS.

Myn heer,

'k Heb haar, vaarwel, gezegd voor eeuwig; zoude ik
 weer
 Voor haar verschynen?

TITUS.

Ja, gy moet haar nóch eens spreken.

ANTIOCHUS.

Ik bid u, spreek haar zelf: waarom haar dus ontweeken?
 Zy mint, ja bid u aan, waarom haar nu het zoet
 Van uw gezigt berooft: zy ziet u te gemoet,
 En wacht met ongeduld, myn heer, om u te aan-
 schouwen:

Zy heeft my zelf gezegt, gereed zynde om te trouwen;
 Dat gy haar niet zoud zien, als tót de trouw bereid,
 Ja, ik verzeker u van haar genegenheid.

TITUS.

Helaas! wat vreugde zou dit in myn ziel verwekken?
 Wat zou 'k gelukkig zyn, mogt ik die trouw voltrekken?
 'k Dagt,

'k Dagt , dat ik nu ten tóp van myn geluk was ; maar
Ik ben gedwongen , dat wy scheiden van elkaâr.

ANTIUCHUS.

Gy van haar scheiden ?

TITUS.

Wil myn' droeve staat beklagen :

'k Gebie de waereld , en ik stel na myn behaagen
De Koningen ten troon , en zet ze 'er weder van :
Maar over myne keur ik niet gebieden kan.
De haat der Koningen heeft Rome diep gezoogen ,
Zy doemd een schoonheid in het purper opgetoogen.
De luister van een kroon , en 't Koninklyke bloed ,
Waar uit zy is gedaald , is tegen haar gemoed.
Men doemt hierom myn' vlam , maar 't zou haar niet
mishaagen ,

Zo ik een Romeinin wou myne liefde opdraagen ;
Schoon zy in 't minste niet bekoorlyk was , men zou
Met vreugd tót Keizerin van my de minste vrouw
Ontfangen. Julius kost dit niet wederstreeven.
Zo Berenice haar niet mórgen zal begeeven
Uit Rome , zie ik reeds dit driftig vólk te moet ,
Om my te vergen , dat ik haar op staande voet
Vertrekken doe : laat ons dit trachten voor te komen ,
En wylze onmogelyk niet blyven kan in Rome ,
Wil ik , dat haar vertrek vrywillig zal geschiên.
Dat zy acht dagen my zo treurend heeft gezien ,
Heeft haar dit wel voorspeld ; ach ! myn verdrietigheden
Ontstellen haar gemoed , zy vraagt my na de reden
Hoe is 't my moog'lyk zulks aan haar te ontdekken , die
Uit deeze scheiding zulk een wreed verdriet voorzie ?
'k Bid , Prins , dat gy voor my die ramp haar voor wilt
leggen ,

Bevry een Minnaar , van dit zelf haar aan te zeggen :
Ga , maak aan haar bekend myn droefheid , en verdriet :
Breng tóch te weeg , dat zy my nimmer weder ziet :
Zyt gy getuigen van de traanen , die wy plengen ;
Breng haar myn afscheid , en wil my het haare brengen.

Ver-

Vermyden we alle bei dit droevig ſchouwſpel, 't geen
 Ons moog'lyk zoude in 't laaſt doen wankelen. Ga heen,
 Zeg, dat ze in eeuwigheid zal over my regeeren:
 Wil, zo dit eenigſins haar trooſten kan, ook zweeren,
 Dat ik tót aan myn dood haar Minnaar blyven zal:
 Steeds kwynende in myn hóf, betreuren ons geval:
 En zo 't de Hemel niet vernoegt, my haar te onttrekken,
 Zo 'k moet tót meêr verdriet myn levensdagen rekken,
 Dat myn regeering in haar afzyn niet zal zyn,
 Als eene ballingschap, vol eindelooze pyn.
 Gy, die uit vrindſchap zyt geſtaâg by haar gebleeven,
 Wil haar in haar verdriet tóch nimmermeer begeeven:
 Keer onder haar gevólg na 't Aziaanſch gebied,
 Op dat ganſch Ooſten u als zegepraalend ziet,
 En niet als vluchtend: wil die vrindſchap ongefchonden
 Bewaaren: houdze tót in Eeuwigheid verbonden:
 Spreek veel van my, ik wil u nader gaan by één
 Vervoegen: den Euphraat maak ik u elk gemeen:
 Die zal uw ryk en 't haare aſpaalen: 'k weet, dat Romen,
 En 't ganſche hóf, dat met uw' naam is ingenomen,
 Dit met my ſtemmen zal, ik voeg Celicia
 Aan 't Komageenſche Ryk: vaar wel, voor 't laaſt,
 maar ſla
 Acht op de Koningin, 'k bid, wil haar niet begeeven:
 Het eenigſt dat ik zal beminnen van myn leven.

T W E E D E T O O N E E L.

A N T I O C H U S , A R S A C E S .

A R S A C E S .

't S chynt dat de Hemel nu begunſtigd uwe min,
 Gy zult vertrekkén, Prins, maar met de Koningin,
 En in de plaats, van u die ſchoone te berooven,
 Word ze u ter hand geſteld.

A N T I O C H U S .

Ach! kan ik zulks gelooven?
 Welk

Welk een verandering! ik sta versteld! zou hy
Die schoone Koningin vertrekken doen met my?
Durf ik gelooven, Goôn! het geen ik kom te hooren?

ARSACES.

Wat ramp, wat hindering, kan uw geluk weêr stooren?
Bedroogt gy my, myn heer, hebt gy niet zelf gezeid,
Dat gy alleenig treurde om haar' genegenheid, (ten:
Dat ge om haar huw'lyk wilde alleen uit Romen vluch-
Dat 's nu te niet; wat geeft u nu nóch stóftót zuchten?
Gy zult in 't kort het wit beschieten van uw' min;
Bekommerwe ons niet meêr, 't gaat alles naar uw' zin.
Voeg u na 't zoet, dat u de Hemel komt bereiden.

ANTIOCHUS.

Ja, Arfaces, ik zal de Koningin geleiden,
'k Zal in haar' samspraak my lang vermaaken, licht
Zal zy gewinnen my te zien voor haar gezigt;
En die gewoonte brengt die Schoone wel te binnen,
Wat onderscheid 'er is in myn standvastig minnen,
En Titus koelheid: zyn gezag en mogendheid
Blinkt hier te Romen uit, hy word gevierd, geleid:
Dóch, hoe zyn grootheit zich laat door het oosten hooren,
De Koningin zal daar geen weinig blyk ter ooren
Ook komen van myn' magt.

ARSACES.

Ja, twyffel niet, de zaak
Gaat naar uw' wensch.

ANTIOCHUS.

Helaas! wat is 't een groot vermaak
Dat wy ons zelve zo misleijen.

ARSACES.

Hoe! misleijen?

ANTIOCHUS.

Ja: meent gy, dat zy my zal in myne liefde vleijen?
Dat ik haar minder zal mishaaigen, als voorheen:
Dat zy myn klagten nu verhooren zal? ô neen!
De ondank're is veel te fier op haar bekoorlykheden:
Schoonze al die spyt en smaat van Romen heeft geleeden,

Zy

Zy zal haar nimmer zo vernederen, dat zy
Uit mededogen 't oor ooit leenen zal aan my.

A R S A C E S.

Gy kunt haar best, myn heer, in haare droefheid
troosten,

De vorst verlaat haar, en gy trekt met haar na't oosten.

A N T I O C H U S.

Ach! Arsaces, ach! die verand'ring speld my niet,
Als weêr een nieuwe ramp: ik zal tót myn verdriet
Haast zien, wat liefde zy tót Titus heeft gedraagen:
Zy zal verkwynen; Ja, ik zal haar zelf beklaagen:
'k Zal slechts genieten voor al 't geen ik om haar ly,
Dat ik haar traanen droog, die zy niet stort om my.

A R S A C E S.

Schept gy behaagen, in 't verdubb'len uwer smarte?
Die zwakheid zag men nooit in een grootmoedig harte.
't Geluk begunstigt u, ik bid u, laat u raân:
De Koningin is u, 't zy hoe 't ook mag vergaan:
De Keizer, als gy weet, komt zyne min te staaken,
Dit zal uw huwelyk haar wel noodzaak'lyk maaken.

A N T I O C H U S.

Noodzaakelyk?

A R S A C E S.

ô Ja, laat zy, een korte tyd,
Haar ramp beweenen, 'k ben verzekert, dat de spyt,
Haar' wraak, en 't afzyn van de Keizer haast zal geeven,
Dat zy uw byzyn, noch uw' min zal wederstreeven.
Drie septers die haar' hand alleen niet voeren kan,
Uw beider Ryken zo naby elkandre, en dan
't Belang van vriendschap, 't wil u alles vergenoegen,
Ja, zelf den Hemel schynt u beide saam te voegen.

A N T I O C H U S.

'k Begryp uw' redenen, gy geeft my 't leven weêr,
Kom, laat ons gaan, waar toe dient tóch dit toeven meêr?
Laat ons het geen, dat ons bevolen is, betrachten,
Treên wy in haar vertrek, laat ons niet langer wachten,
Maar aanstonds zeggen, dat de Keizer haar verlaat.

C

Maar

Maar neen, beraaden we ons, eer dat men verder gaat.
 Zal ik de Koningin die droeve boodschap brengen?
 Moet zich Antiochus met deze zaak vermengen?
 Ik sta verbaast, wanneer ik overdenk, dat zy
 Die wreede tyding juist ontfangen zou van my.
 Ach! schoone Koningin! helaas! wie had te vooren
 Gedacht, dat u die slag van 't noodlót was beschooren?

ARSACES.

Maar hoe, schoon gy aan haar die wrede boodschap brógt,
 Die haat komt op de Vórst, gy zyt daar toe verzócht.

ANTIOCHUS.

Neen, ik wil haare ramp, en droefheid niet bezwaaren,
 Een ander zal haar dit bevel wel openbaaren:
 Geloofst gy, dat zy niet genoeg, door dit geval,
 Wanneer 't haar is bewuft, rampzalig weezen zal?
 Zal haar de droefheid niet genoeg het hart doorbooren,
 Al komt die wreede maar haar niet door my ter ooren?
 Een Medeminnaar van de Vórst, ach! Koningin!
 Moet die u zeggen, dat hy wankelt in zyn' min?

ARSACES.

Daar komt zy zelf, wil haar uw last te kennen geeven.

ANTIOCHUS.

O Goôn!

DERDE TOONEEL.

BERENICE, ANTIOCHUS, ARSACES,
 PHENICIA.

BERENICE.

Myn heer, gy zyt in Romen noch gebleeven?
 Nóch niet vertrokken?

ANTIOCHUS.

'k Zie, Mevrouw, dat uw gezigt
 Niet my, maar Titus wenscht te aanschouwen; myne
 pligt

Heeft

Heeft my gedwongen, nóch voor 't laatst voor u te komen :

Verveelt het u, wyt dat den vórst; 'k was lang uit Romen
Vertrokken, zo 't my niet de Keizer had verboôn.

B E R E N I C E.

Hy zoekt u dan alleen, en schuwt ons? groote Goôn!

A N T I O C H U S.

Hy heeft aan my belást, u, uyt zyn' naam, te spreken :
Dit 's de oorzaak, dat ik niet uyt Romen ben geweeken.

B E R E N I C E.

Met my?

A N T I O C H U S.

Ja.

B E R E N I C E.

En wat heeft hy dóch aan u gezegd?

A N T I O C H U S.

Dit wierd u beter van een ander onderrecht.

B E R E N I C E.

Myn heer, hoe zal ik dit? . . . .

A N T I O C H U S.

Verschoon myn wederstreeven,

Een ander zou 't u wel verheugt te kennen geeven,
U, in uw ongeduld voldoen; maar ik, Mevrouw,
Die uwe rust wel voor de myne koopen wou,
Die hier onsteld verschyn, zou liever u mishagen,
Als iets te zeggen, dat u redenen tót klaagen
Zou geeven; Ja, ik vrees alreeds uw' droefheid meer,
Als uwe gramschap; en ik ben verzekerd, eer
Deez' dag ten einde is, dat gy my gelyk zult geeven.
Vaarwel, Mevrouw.

B E R E N I C E.

O Goôn! ach! waarom niet gebleeven?

't Was vruchteloos, voor u te ontveinzen myne smart,
Hier zietge een Koningin, Antiochus, die 't hart
Voeld onophoudelyk van schrik, en angst beknellen:
U smeeken om een woord, gy vreesst myn' ziel te ont-
stellen,

En uwe weigering ontziet myne onrust niet;
Maar voed myn' droefheid, en vermeerdert myn verdriet.

Dit zwygen, Prins, verwekt myn' haat, en myne tooren;
Acht gy myn' rust zo veel, gelyk ik kom te hooren?
Was ik u immer waard, zo zeg my, wat heeft hy
U dóch gezegd, myn heer?

ANTIOCHUS.

Ik bid, Mevrouw, dat gy...

BERENICE.

Vreest gy myn ongeduld niet onvernoegd te laten?

ANTIOCHUS.

'k Weet, zo ik spreek, Mevrouw, dat gy my zo zult haaten.

BERENICE.

'k Wil, dat gy spreekt.

ANTIOCHUS.

Helaas! ik bid, heb tóch geduld,

Ik weet, dat gy eerlang myn zwygen pryzen zult.

BERENICE.

't Is lang genoeg, 'k wil, dat gy't aanstonds zult ontvouwen,
Of gy moogt van myn' haat u wel verzekerd houwen.

ANTIOCHUS.

Nu is 't me onmogelyk te zwygen: ach! ik voeg
My naar uw' wil, wyl gy begeert, dat 'k u vernoeg.
Maar vlei u niet, Mevrouw, indien gy my hoort zeggen
Een zaak, die gy misschien u zelf niet toe zult leggen.
Uw hart is my bekend, ik weet, dat dit geval,
Zo dra ik spreek, uw' ziel op 't wreedste treffen zal.
De Vórst heeft my belast...

BERENICE.

Wat?

ANTIOCHUS.

Dat ge u moet bereiden,
Mevrouw, om eeuwig van malkandere te scheiden.

BERENICE.

Wy scheiden? ik van hem, en hy van my? wel hoe?

AN-

A N T I O C H U S.

ô Ja; maar hoor, dat ik ook zyn' verschooning doe.
 Al 't geene dat de liefde, en wanhoop uit kan werken
 Op een grootmoedig hart, kon ik in hem bemerken;
 Hy zucht, en weent, Mevrouw: hy bid u aan; maar, ach!
 't Is vruchteloos, dewyl hy u niet trouwen mag:
 Gy zyt een Koningin, en Romens strenge wetten
 Gedoogen niet, dat hy u zou ten Zetel zetten.
 Gy moet vertrekken, en nu scheiden van elkaâr.

B E R E N I C E.

Wy scheiden? Goden! ach! Phenicia!

P H E N I C I A.

't Is waar,

Die slag is groot, Mevrouw, maar laat ons niet be-
 zwyken,

Laat uw' kloekmoedigheid in uwe rampen blyken.

B E R E N I C E.

Hy my verlaaten! die zo vaak gezwooren heeft....
 Kan ik gelooven, dat de Keizer my begeeft?
 ô Neen, ik kan de Vórst zo licht noch niet verdenken,
 Die strik is slechts gelegd om onze min te krenken.
 Men tracht alleenig zyn oprechte min by my
 Verdacht te maaken: hy bemint me, ik weet, dat hy
 Niet wil, dat ik vertrek: kom, gaan wy: 'k wil hem spreken.

A N T I O C H U S.

Wel hoe! Mevrouw! is u myne ontrouw ooit gebleeken?

B E R E N I C E.

Zou 'k dit gelooven van de vórst? zou hy zo licht
 Vergeeten zyne trouw? zo wank'len in zyn' pligt?
 Neen, Titus zal my van zyn byzyn niet berooven;
 Gy wenscht dit al te zeer, om 't my te doen gelooven.
 Neen, neen, Antiochus, 'k geloof 't nier; dóch hoe 't zy,
 Wacht u, dat gy hier na ooit weder komt voor my.
 Phenicia, verlaat my niet in myne elenden.
 Om my te troosten, zal ik alles aan gaan wenden.

VIERDE TOONEEL.

ANTIOCHUS, ARSACES.

Heb ik haar wel verstaan? bedrieg ik my ook niet?
 Zoude ik my wachten, dat zy my nooit weder ziet?
 'k Zal my wel wachten, ja, ik was al lang uit Rome
 Vertrokken, had de Vorst my 't opzet niet benomen.
 Nu ga ik, Arsaces, 'k besluit weér myn vertrek,
 Wyl alles myne min weêrstreeft, en keert de nek.
 Zy waant my, door haar toorn, rampzaliger te maaken,
 Daar 'k moog'lyk, door haar haat, zal aan myn' vryheid
 raaken:

'k Zou eerst wanhoopende, verliefd, vol minnenyd,
 Van hier vertrokken zyn; nu zal ik voor altyd
 Van die ondankbere gansch onverstillig scheiden.

ARSACES.

Myn heer, gy moet nu meêr, alsooit voorheen, verbeiden.

ANTIOCHUS.

Zoude ik hier blyven? ik? het voorwerp van haar' haat?
 Zal zy my schelden, om dat Titus haar verlaat?
 Zaagt gy die trotsheid niet, en smaad in all' haar' reden?
 Ach! hoe onwaard heeft zy aan myne oprechtheden
 Getwyffeld? zy word van de Vorst bemind, van my
 Verraan, de ondankb're durft nóch die verradery
 Aan my verwyten? die uit enkel mededoogen
 De droeve tranen van de Vorst haar hield voor oogen?
 Myn medeminnaar, die 'k standvaster in zyn' trouw
 Als hy kan weezen, tot vermind'ring van haar' rouw
 Aan haar verbeelde?

ARSACES.

Hoe! waar moogt ge u om bedroeven,
 Wil slechts een korte tyd in Rome nóch vertoeven:
 De tyd zal haar in 't kort veranderen, myn heer.

ANTIOCHUS.

ô Neen, 't is tyd, dat ik na Komagene keer;
 'k Voel,

'k Voel, dat haar' droefheid nóch zou myne smart ver-
zwaaren,

Myne eer, myn' min, 't wil al, om myne rust te spaaren,
Dat ik vertrek: laat ons van haar gaan vluchten, daar
Wy van die wreede in lang niets hooren zullen: maar
Wy hebben tyds genoeg: ga heen, ik zal u wachten
In myn Paleis: vólge haar, neem acht op haare klagten,
En hoe verr' dat die slag haar' ziel vermeestert heeft.
Vertrekken wy niet, als verzekert, dat zy leeft.

Einde van het Derde Bedryf.

VIERDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

BERENICE.

Waar blyft Phenicia? helaas! wat wreede smart
Baart gy, ô traage tyd, in myn verlangend hart!
'k Loop spooreloos door 't Hóf, gansch kwynend, en
verflaagen:

De kracht begeeft my, en geen rust kan my behaagen.

Waar blyft Phenicia? helaas! zy komt nóch niet.

Ach! die langwyligheid voorspeld my meêr verdriet:

Zy zal my moogelyk geen antwoord brengen kunnen:

De ondank're wil misschien haar geen gehoor ver-
gunnen:

Die wreede is schuw voor myn' gerechte razerny.

TWEDE TOONEEL.

BERENICE, PHENICIA.

BERENICE.

Hebt gy den Vórst gezien? ik bid u, zeg het my,
Wat heeft hy u gezegd?

PHENICIA.

Ik stelde aan hem voor oogen

Uw' droeveftaat, Mevrouw: hy, door het mededoogen

Getroffen, kon zich niet weêrhouden, van verdriet

Te schreijen.

BERENICE.

Wreede Goôn! maar zeg my, komt hy niet?

PHENICIA.

ô Ja, Mevrouw, terftond; maar wilt gy zo verschynden?

Gy zyt geheel ontfteld door al 't gestadig kwynen,

Wil u eerst weder wat herstellen, 'k bid u, laat

De

De Vórst u dóch niet zien in deze ontroerde staat:
Gy ziet beschreid: laat my tóch eerst uw' traanen droogen.

B E R E N I C E.

ô Neen, laat af, 'k wil zo verschynen voor zyne oogen,
Phenicia, wat baat my tóch die yd'le pracht;
Zo hy myn' zuchten, óf myn' traanen gansch niet acht?
Wat zeg ik? traanen? zo 't verlies, zelf van myn leven
Niet magtig is, om hem my wederom te geeven?
Zo dit hem 't hart niet treft, helaas! wat baat my dan
Die zwakke toeverlaat, die hem niet treffen kan?

P H E N I C I A.

Wat vremder argwaan zie 'k in uw gemoed gereezen,
Maar 'k hoor gerucht, 'k geloof, het zal de Keizer weezen
Met zyn gevólg: Mevrouw, kom, laat ons binnen treên,
't Is best, dat gy hem spreekt in uw vertrek alleen.

D E R D E T O O N E E L.

T I T U S, P A U L I N U S.

T I T U S.

Paulinus, 'k zal terstond na Berenice treden:
Ga, troost haar midd'lerwyl in haar' verdrietigheden,
Men laat me alleen.

P A U L I N U S.

Wat vrees ik haar ontsteld gemoed!
Goôn! draag tóch zorg voor zyne achting, en behoed
De eer van het Ryk.

V I E R D E T O O N E E L.

MTITUS, *alleen.*

Maar hoe? wat wilt gy onderwinden?
Zult gy u wel gereed tót deze scheiding vinden?
Hebt gy u wel ter deeg, tót dit vaarwel, bereid?
Zeg, heeft uw hart u wel die wreedheid toegezeid?

Denk eens, vermeetele, wat gy hebt voorgenomen?
 Gy moet onmensch'lyk zyn, zo gy hier door wilt
 komen.

Zult gy wel wederstaan dat vriendelyk gezigt,
 Dat uwe ziel zo teêr kan treffen? zultge uw' plicht,
 Als gy die oogen, vol van traanen, komt te aanschouwen,
 Wel machtig zyn in uw' gedachten dan te houwen?
 Zal 't u wel moog'lyk zyn, te zeggen, als gy scheid?
 Vaar wel, Princes, vaar wel, vaar wel in eeuwigheid?
 Maar, waarom 't hart, het welk van my word aange-
 beden,

Dus wreed gepynigt? door wiens last is 't? om wat
 reden?

Heeft Romen zulks geboên, of is 't myne eigen eifch?
 Port my het vólk hier toe? hoor ik het om 't Paleis?
 Zie ik de hulk van 't Ryk ook in 't gevaar van stranden?
 Is 't niet te hoên dan door die droevige ófferhanden?
 Elk zwygt: ik ben alleen, helaas! daar de oorzaak van:
 'k Verhaaft een ongeluk, dat ik vertraagen kan.

Wie weet, zo Romen eens haar deugden komt de aan-
 schouwen,

Of zy haar zelf niet voor een Romeinin zal houwen?
 Myn' keur was wettig, zo 't de Roomsche staat toeliet:
 Dies zeg ik andermaal, verhaaften wy ons niet.

Laat zy, die traanen, die standvastige liefde, tegen
 De wet van Romen eens met aandacht overweegen.

Ik ben verzekert, dat haar dit zo aan 't gemoed....

Maar Titus overdenk te recht eens, wat gy doet.

Meent gy, dat Romen ook hier door zal zyn bewoogen,
 De haat der Koningen heeft zy te diep gezoogen.

Die zelfde wet, die toen hunn' Koningen verftiet,

Doemt ook uw' Koningin; wist ge in 't begin dit niet?

Wist gy uw' plicht niet, toen uw' vlam eerst wierd ge-
 booren?

Nóch deê 't gerucht ze u niet genoeg in 't leger hooren?

Toen gy de Koningin hier eerst in Romen brógt,

Hebt gy toen niet gehoord, wat daar het vólk van dócht?

Hoe,

Hoe! moet men telkens u dit wederom herzeggen,
Wel aan, wil om uw' min, 't bewind van 't Ryk af-
leggen:

Ga, ga, lafhartige, aan het 's waerelds uiterft end,
En ruim den Troon voor een, die gy ze waardig kent?
Is dit dan de intree van uw löffelyk regeeren?

Zal dit, uwe achting doen by 't Roomfche vólk ver-
meeren?

Acht dagen heeft het Ryk reeds onder u geftaan:
Wat hebt gy, in die tyd, tóch voor uwe eer gedaan?

Hoort gy de waereld nóch nietzuchten, als te vooren?

Weet gy, wat levenstyd u 't noodlót heeft beſchooren?

Denk eens, rampzalige! hoe vruchteloos ge uw' tyd

Hebt doorgebracht, hoe veel gy reeds daar van zyt kwyt.

Vertoeven wy niet meer: kom, doen wy 't geen onze
achting

Vereifcht: laat ons....

V Y F D E T O O N E E L.

T I T U S, B E R E N I C E.

N B E R E N I C E, *in 't uittreedén.*

Neen; laat my gaan: alle uw' betrachtting

Is vruchteloos: uw' zórg weêrhoud my nu niet meêr.

Ik wil hem zien. Helaas! vind ik u hier, myn heer?

Is 't waar dat Titus my verlaat? is 't zyn begeeren,

Dat ik zal wederom na Palestina keeren?

T I T U S.

Mevrouw, 'k bid, onderdruk tóch een rampzaal'ge niet.

Laat ons, onz' droefheid niet vergrooten: myn verdriet,

Helaas! is wreed genoeg; ach! wil het, door uw' traanen,

Dóch niet verdubbelen; wil my veel eer vermaanen,

Tót myne plicht; herroep die oude moedigheid,

Waar door ze my voorheen zo vaak wierd voorgeleid.

't Is tyd, Mevrouw, 't is tyd, dwing uwe min tót zwyzen.

Laat de eer wat meêr gezag, op uw gemoed, verkrygen:

Aan-

Aanschouw de wreedheid van myn' plicht: maak dat myn
hert

Daar door nóch tegen u meêr aangemoedigd werd.
Help my, zo 't moog'lyk is, die zwakheid tóch ver-
winnen:

Weêrhoud myn' traanen, die, myns ondanks, my be-
ginnen

Te ontschieten: óf zo zulks onmooglyk is, Mevrouw;
Dat de edelmoedigheid, in zulk een' zwaare rouw,
'Ten minste ons ondersteun': laat ons, ons zelf bereiden,
Om met grootmoedigheid nu van elkaár te scheiden.
Ik moet gedoogen, dat gy nu uit Rome trekt.

BERENICE.

Trouwlooze! waarom hebt gy dit niet eer ontdekt;
Ik waande, dat gy my beminde, ja, myn leven
Wilde ik, ondankbare! voor u ten beste geeven.
't Ryk heeft zo menigmaal zich tegen ons gekant:
Toen was 't nóch tyd, toen moest gy my verlaten: want
'k Had toen nóch reden, om myn smarte te verlichten:
Toen kon ik van myn' dood, uw' vader, eer betichten,
Het vólk, de Raad, het ryk van Rome, ja veel eer
De gansche waereld, als uw' waarde hand, myn Heer.
Ik, die my dikmaal zag van Rome onderdrukken,
Had my bereid, tót die rampzalige ongelukken.
Helaas! die wreede slag had my zo droevig niet
Aan 't hart gegaan, als nu 'k u zie in 't ryksgebied.
Nu ge alles, wat gy wilt, kunt doen, en nu men Rome
Ziet zwygen, nu gy 't all' te boven zyt gekomen;
Ja, nu de waereld zelf, voor u moet buigen, nu,
'k Rampzaal'ge! niemand meer te vreezen heb, als u.

TITUS.

Mevrouw, toen kon ik zelf myne ondergang bereiden.
De liefde kon my toen, zo wel als nu, misleiden.
't Scheen me alles gunstig, ja, ik dacht niet eens, aan 't
geen
Ons de een, óf de and're dag, kon scheiden doen van één.
Niets scheen onmoogelyk voor myne min, te weezen.

Ik waande myn geluk te zyn ten tóp gereezen.

Helaas! wat zal ik u nóch eind'lyk zeggen? 'k wou

Veel liever sterven, eer ik u verlaaten zou.

Het geen my hinderde, schein meêr myn' vlam te ontsteeken.

'k Beken 't, ik hoorde 't Ryk van Romen toen wel spreken,

Maar de eer, Mevrouw, helaas! die noopte my 't gemoed

Zo krachtig niet, als zy het hart eens Keizers doet:

'k Weet, tót wat ramp, ik door dit opzet word gedreven,

Wyl ik onmoogelyk kan in uw afzyn leeven:

Men zal my in het kort van droefheid sterven zien;

Dóch 't zy ik levee, óf sterv', Mevrouw, ik moet gebièn.

B E R E N I C E.

Heersch, heersch, ondankb're! heersch; stel de eer,
die u, ô wreede!

Tót deze trouwloosheid komt noopen, vry te vrede.

Denk niet, dat ik in 't minst u zal weêrstreeven, neen:

Ik heb al lang in u gemerkt die trouwloosheên;

Maar 'k wilde, dat die mond, die my zo vaak te vooren,

Wel duizend eeden van getrouwheid, heeft gezwooren,

My zelf de last van myn vertrek zou doen verstaan.

Vaar nu voor eeuwig wel, meinedige! wy gaan.

Voor eeuwig? ach! myn heer! u nooit te zien na dezen!

Denk eens, hoe wreed dat woord, voor een die mind,
moet weezen.

't Is voor geen uur, geen dag, geen week, geen maand,
geen Jaar:

Maar eeuwig, eeuwig, ach! wat onheil, wat gevaar

Hangt ons nóch boven 't hoofd? ô pyn! ô wreede smarte!

Wat zal dit afzyn ons doorpynigen het harte?

Maar hoe! wat zeg ik? waar verval ik toe? wie weet,

Of 't in zyn ziel wel zal verwekken 't minste leed?

Zal hy de dagen van ons afzyn wel eens tellen?

T I T U S.

Zulks zal onnoodig zyn: 'k bid, wil u, des niet kwellen:

'k Hoop, dat de droeve maar van myne dood, Mevrouw,

U in

U in een korte tyd zal weeten doen, hoe trouw
U Titus heeft bemind: ja, dat hy zelf zyn leven...

BERENICE.

Indien 't zo is, waarom wilt gy my dan begeeven?
Ik spreek u immers van ons huwelyk niet meer,
En Romen valt ons nu zo lastig niet, myn heer:
Waarom benyd gy my te blyven?

TITUS.

Wreede wetten!

Ach! blyf Mevrouw, ach! blyf: ik zal het niet be-
letten:

Maar zyt verzekert, dat ik, vólgens myne plicht,
Steeds zal genoodzaakt zyn, te myden uw gezigt:
'k Zal onophoudelyk uw byzyn moeten vreezen.
Denke eens, hoe wreed dit my zal na te komen weezen.
'k Voel reeds myn' zwakheid, ja 'k vergeet my zelf,
en vind

Dat u myn hart, zo teêr, als ooit voorheen, bemindt.

BERENICE.

Wel, wat gevaar, myn Heer, hebt gy hier uit te schroo-
men?

Meent gy, dat Romen zal daarom tót muiten komen?

TITUS.

Men mort reeds onder één, elk is misnoegt, Mevrouw.
Wie weet het, waar men 't vólk niet wel toe brengen zou.
En, óf 't haar niet eerlang tót muiten zou begeeven?
En ik myn liefde niet zou boeten met myn leven?
Dóch 't viel al anders uit, het Roomsche vólk zweeg stil,
Het stond hun voorrecht af, 't deed alles na myn' wil:
Ik, die hunn' Keizer ben, zou ik de wet van Romen
Beschermen kunnen die ik zelf niet na kan komen?

BERENICE.

Acht gy de traanen dan van Berenice niet?

TITUS.

Zou 'k die niet achten? wat verwyf! ô wreed verdriet!

BERENICE.

Zyn u de wetten dan van 't Ryk, die onrechtvaerdig,
In

In 't minst niet op de reën gegrondvest zyn, zo waardig
 Dat gy, daarom, u zelf dit groot verdriet aandoet?
 Hebt gy uw voorrecht niet, zo wel als Roomen? moet
 Men na haar wetten meer, myn heer, dan de uwe leven?
 Is dan 't gemeen meer magt, dan hunne Vórst, gegeven?
 Spreek Titus, waarom geeft gy my geen antwoord weêr?

T I T U S.

Helaas!

B E R E N I C E.

Gy schreid! gy, die een Keizer zyt, myn Heer!

T I T U S.

't Is waar; 'k beken 't, ik schrei: 't is ook niet buiten
 reden,

Want denk, toen ik eerst kwam op Romens troon te
 treden,

Dat ik de gantsche Raad toen zweeren moest, Mevrouw,
 Dat ik haar' wet in 't minst niet overtreden zou.

Denk eens, hoe meenigmaal, dat Romen heeft voor-
 dezen

Hunn' Keizeren beproefd: zo lang het Ryk in weezen
 Geweest is, heeft men nooit gezien, dat zy hunn' wet,
 Hunn' woord, nóch Vaderland, met de alderminste smet,
 Bevekte: ik zou hier van voorbeelden kunnen toonen.

Hoe, zag men Brutus niet het vonnis van zyn' zoonen
 Zelf onderschryven? moest held Manlius, om dat
 Hy, boven het verbód van zyne Vader, had

Den vyand aangerast, niet sneuvelen voor de oogen
 Zyns vaders? die zyn' dood zag zonder mededoogen.

Daar by gaf Regulus, ten dienst van 't vaderland,
 Zyn eigen zelf, Mevrouw, in zynes vyands hand:

En achte't nut van 't Ryk, veel meerder, dan zyn leven.
 In 't kort, men ziet, dat de eer steeds boven heeft ge-
 dreeven.

Ik weet, zo 'ku verlaat, dat ik door dit bestaan,
 Nóch all' die anderen verr' zal te boven gaan:

Maar acht gy me onbequzaam te zyn, om 't Ryk te
 geeven

Een

Een voorbeeld, dat niet licht zal zyn om na te streeven?

BERENICE.

Neen, 'k acht uw' wreedheid niet onmogelyk te zyn.
'k Hou u bekwaam, ondankb're! om my te moorden,
myn

Verzoek is nu niet meêr, om langer hier in Romen
Te blyven, ik heb myn vertrek reeds voorgenomen
'k Had lang de spôt, en smaad van 't vólk ontweeken;
maar

'k Wou, dat gy my eerst zelf vertrekken deed, barbaar.
't Zal u niet noodig zyn, myn byzyn meer te vreezen;
Want Berenice zal niet lang in Romen weezen.

Ik zal niet schelden, nóch de Goôn, door myn' gebeên,
Ooit porren, tót de wraak van uwe trouw'loosheên;
'k Zal haar in tegendeel, op 't uiterst van myn leven,
Nóch smeeken, dat ze u die meinedigheid vergeeven:
Maar, zo 'k een wrecker zoek van myn verdriet, en
smart,

Ik zoekze nergens, als in 't binnenst van uw hart.
'k Weet dat de min, daar nóch niet gansch is uit ge-
weeken;

Maar, dat uw' wroeging my wel zal genoegzaam
wreken:

't Herdenken van myn leed, myn traanen, zuchten, myn
Standvastte liefde, ja, 't zal al uw' vyand zyn.

'k Meen, zonder dat ik my in 't minste zal beklagen
Van myn' getrouwheit, daar myn' wraak aan op te draagen.
Vaar wel.

Z E S D E T O O N E E L.

TITUS, PAULINUS.

M PAULINUS.

Met wat besluit is zy gegaan? hebt gy
Haar dan in 't eind, myn heer, zo ver gebragt, dat zy
Vertrekken zal?

TITUS.

Helaas! Paulinus, 'k ben verlooren.

Ach! zy wil sterven, kom, laat ons haar na gaan spooren.
Ik bid, beletten wy 't, eer ons haar' dood verrascht.

PAULINUS.

Hebt gy die zórg, aan haar' Staatjuffers, niet belast?
'k Verzeker u, dat die wel by haar zullen blyven,
En haar die droevige gedachten wel verdryven.

Nu komt het 'er op aan, volhard, en vrees niet meer:
Streef hier kloekmoedig door: de zege is u, myn heer.
'k Weet, dat ge onmogelyk haar zonder mededoogen
Aanschouwen kost; voor my; 'k wierd zelf door haar be-
woogen:

Maar denk daar tegen eens, wat heerelyke tyd,
Na dit droef oogenblik, gy ook verwachtend zyt:
Wat lóf, wat eer, gy by de waereld zult verkrygen:
Hoe gy uw' naam zult doen in tóp van achting slygen.

TITUS.

Wat lóf? 'k ben een barbaar, verbafterd, en ontbloot
Van alle mensch'lykheid: ja, Nero zelf, hoe groot
Zyn' woede ooit is geweest, heeft nimmer van zyn leven
Zulk een ontmenschte daad, nóch gruwelstuk bedreeven.
Paulinus, ik zal nooit haar' dood gedoogen, neen:
Laat Romen zeggen, wat het wil: kom, gaan wy heen.

PAULINUS.

Maar, hoe myn' heer.

TITUS.

Helaas! Paulinus, ik weet heden

Niet wat ik zeg, 't verdriet is meester van de reden.

PAULINUS.

Blyf nu niet steeken, ach! denk op uw' mogendheid.
't Vertrek der Koningin is reeds alom verbreid.
Men ziet gansch Romen, tót een' zege, en vreugde teken,
In alle tempelen haare ófferhande ontsteeken.
Het vólk juicht reeds van vreugd, 't verheft uw' naam,
tót aan

De wolken, ja men kroont uw beeld met lauw'reblaân.

D

T I -

TITUS.

O schoone Koningin! ach! wreede wet van Romen!
 Helaas! rampzaalige! waar zyt ge toe gekomen:
 ô Wreede Goôn! waarom maakt gy me een Keizer? ach!
 Waarom ben ik verliefd, nu 'k niet beminnen mag?

ZEVENDE TOONEEL.

TITUS, ANTIUCHUS, PAULINUS,
ARSACES.

ANTIUCHUS.

Ach! wat hebt gy gedaan? de Koningin zal 't leven,
 Zo 't fchynt, in de armen van Phenicia begeeven.
 Zy wil niet luiffteren na redenen, noch raad.
 Zy tracht, uit wanhoop, zelf haar' droeve levensdraad
 Te korten, ga by haar, zy wil alleen u hooren:
 Ja zy herleeft, wanneer uw' naam haar komt ter ooren,
 Haar' droevige oogen, die zy na uw' kamer slaat,
 Die roepen zelf om u: ik kon niet in die staat
 Dat droevig fchouwſpel zien: 'k bid, wil u derwaards
 ſpoeden,
 Laat ons, zo 't mooglyk is, dat kôſtlyk leven hoeden.
 Vertoeven wy niet meer; ſpreek haar eens aan, 't iſtyd,
 Of toon, myn' heer, dat gy de wreedheid zelve zyt:
 Spreek tóch één woord.

TITUS.

Helaas! hoe kan ik? weet ik heden
 Wel, óf ik leef, óf ſterf?

ANTIUCHUS.

'k Zie iemand herwaards treden.

ACHTSTE TOONEEL.

TITUS, ANTIUCHUS, PAULINUS,
ARSACES, RUTILUS.

RUTILUS.

De Burgermeest'ren, met den ganschen Roomschen
 Verzoeken u, myn' heer, uit laſt van al den Staat,
 Te

Te spreekē: zy zyn, met een groot gevólġ van men-
schen,
Gestaâġ verzeld, die, vol nieuwsgierigheid, u wenschen
In uw vertrek te zien.

TITUS.

'k Versta u, groote Goôn!
Gy zelve wilt, dat ik zal myne vlamme doôn.

PAULINUS.

Kom, gaan wy na de Raad; laat ons niet langer wachten.

TITUS.

Paulinus, ach! laat ons de Koningin eerst trachten
Te hoeden.

PAULINUS.

Hoe! zult gy, hier door, het Roomsche gezag
Niet verontwaardigen? wie weet, wat Romen mag...

TITUS.

'k Beken 't, kom, gaan wy. Prins, gy kunt nu zelf
getuigen,
Dat myne liefde, voor myn' wreede plicht, moet buigen.
'k Bid, wil u derwaards spoên, zeg aan de Koningin,
Dat zy in 't kort niet meêr zalt twyff'len aan myn' min.

N E G E N D E T O O N E E L.

ANTIOCHUS, ARSACES.

ANTIOCHUS.

Zie, Arsaces, hoe 'k door myn liefde word gedree-
ven,
Zoo aanstonds wilde ik my uit Romen gaan begeeven,
De Koningin, en zelf de Vórst verveelden myn
Gezigt, ja alles schein my haatelyk te zyn:
Maar ach! ik zag haar met de traanen in haare oogen:
'k Vergat weêr te eenemaal haar' fierheid, en bewoogen
Met haare traanen, die ze alleen om Titus stort,
Heb ik hem weder tot haar' bystand aangepord:
Ja, ik was zelf met hem in haar vertrek getreden,

Was zyne min zoo groot als myn' genegendheden.
Rampzaalige, helaas! gy hebt u zelf verraân:
Met welk een' vlyt hebt gy na uw' bederf gestaan!
Maar 't is genoeg: laat ons des Keizers last voltrekken.
Ik schaam my, dat ik u myn' zwakheid kom te ontdekken:
Ik ben wanhoopende, en ontroerd, ik bid u, laat
Me alleen; ik zoek u zelf te ontvliên in deze staat.

Einde van het Vierde Bedryf.

VYFDE BEDRYF.

EERSTE TOONEEL.

Waar vind ik nu den Prins? Goôn! wilt hem my ontdekken;
 Geeft, dat ik moog' de boô van dit geluk verftrekken:
 Daar hy, uit wanhoop niet aan denken dorft: ſtaat toe,
 Dat ik Antiochus die blyde boodſchap doe.

TWEDE TOONEEL.

ANTIOCHUS, ARSACES.

Welk een gelukkig lot heeft u weêr hier gedreeven;
 Myn' heer?

ARSACES.

ANTIOCHUS.

Zo myne komſt u kan vernoeging geeven,
 Dank dat myn' wanhoop, die my nergens ruſten laat.

ARSACES.

De Koningin vertrekt.

ANTIOCHUS.

Is 't mogelyk!

ARSACES.

Zy gaat

Van dezen avond, en laat alles vaſt bereiden,
 Om voort van Romen, ja van Titus zelf, te ſcheiden.
 Zy is vergramd, om dat zy van de Keizer niet
 In haare droefheid wierd getrooft; eer haar verdriet
 Aan ieder is bewuſt, wil zy van hier vertrekken,
 Om door haar' vlucht geen ſpôt van Romen te verſtrekken.

Zy ſchryft aan Titus.

BERENICE,

ANTIOCHUS.

Goôn! wie dacht dit? en wat doet

De Keizer?

ARSACES.

Die is dit nóch onbewuft: een stoet
Van Romers houdt den Vórst omringd met zegewen-
fchen.

Het juichen, 't handgeklap van de aangedrongen men-
fchen

Dringt door de wolken heen: all' deze pracht, en eer,
Die blydfchap van het vólk verbindt den Keizer meer,
Om by die plegtigheên in 't hóf zich op te houden;
Ondanks de traanen van de Koningin, al de ouden
Genegendheid zwicht daar, gedwongen voor zyn' pligt:
't Is al gedaan, myn' heer, hy zal haar nimmer licht
Weêr zien.

ANTIOCHUS.

't Is waar, gy doet, door dit verhaal, my hoopen:
Maar 't wreed geluk, dat my het al doet tegenloopen,
Dat my zo dikmaal in myn' hoop bedroogen heeft,
Maakt, dat myn' ziel, wyl ik dit van u hoor, nóch beeft:
Myn hart, altyd bekneld door een geduurig vreezen,
Meent, dat het lótt zal door myn' hoop vertoorend
weezen.

Maar hoe! wie nadert ons? 't is Titus: wat óf hy
Ons zeggen wil?

DERDE TOONEEL.

TITUS, ANTIOCHUS, ARSACES.

MTITUS, *in 't uitkomen.*

Men vólgt my niet. Prins, ik wil my
Van myn' belófte ontslaan, ik kom hier nu, om 't harte,
Dat door de droefheid is doorpynigd, van zyn smarte
Weêr te verlichten: gaan wy na de Koningin,
En zie voor 't laafte eens, Prins, hoe teêr ik haar bemin.

VIER-

V I E R D E T O O N E E L.

A N T I O C H U S , A R S A C E S .

A N T I O C H U S .

Zie daar die hoop in de afch, die gy me straks kwaamt
geeven:

Zie, hoe myn noodlót my geftaâg komt wederftreeven,
De Koningin is op den Vorft vergramd, zy fcheidt
Van Romen, Titus heeft haar reeds, vaarwel, gezeid.
Wat ramp! ô groote Goôn! en welke wreede plaagen
Hebt gy, by 't noodlót, niet gevoegd aan myne dagen!
Myn leven fchynt te zyn een eeuwige overgang,
Van vrees tót hoop, van hoop tót woede, en in dien
drang

Van rampen, fchyn ik nóch, om myne min te zuchten:
Maar, wreede Goôn! ik zal myn' droefheid haast ont-
vluchten.

V Y F D E T O O N E E L.

T I T U S , B E R E N I C E , P H E N I C I A .

B E R E N I C E .

Neen, Titus, 't is gedaan, ik hoor geen reeden meer,
Maar ik vertrek: waarom komt gy op nieuws u weêr
Voor my vertoonen? heb ik niet genoeg geleden?
Ik wil u niet meêr zien, zyt gy nóch niet te vreden?

T I T U S .

Hoor my ééns fpreeken.

B E R E N I C E .

Neen, ik hoor nu na geen reên.

T I T U S .

Ik bid, Mevrouw, één woord.

B E R E N I C E .

Neen, Titus, 'k hoor niet, neen.

BERENICE;

TITUS.

Helaas! waar is tóch die verand'ring uit gereezen?
Hoe pynigt gy myn hart? wat mag tóch de oorzaak
weezen?

BERENICE.

Gy wilt, dat ik vertrek: zeer wel, ik ben voldaan,
In plaats van mórgen, ben ik nu gereed te gaan,
En zie, ik ga.

TITUS.

Ey, blyf.

BERENICE.

Ondankb're! zoude ik blyven?
Waarom tóch? hebt gy niet die vreugde zien bedryven
Van 't booze Roomfche vólk, wyl my de droefheid 't hart
Bencepen hield? en zoude ik langer, tót myn' smart,
Hier blyven, by een vólk, dat, waar ik my mag keeren,
Myn' ramp voor oogen houdt? helaas! hoe zou 't my
deeren!

Maar welk een' misdaad maakt de Romers dus ontzind?
Wat heb ik ooit misdaan, dan u te teêr bemind?

TITUS.

Een redenlooze hoop heeft u die zo bewoogen?

BERENICE.

Ik zie, waar ik my keer, nóch niets komt my voor oogen,
Of 't is my haatelyk, deez' plaats getuigen van
Ons beider liefde, die zo vast eerst scheen, en dan
De fyffers, die de naam van u, en my verbeelden,
Gevlochten door malkaâr, tót teken dat wy deelden
In ramp, en liefde, 't kan my niet behaagen, ach!
't Zyn zinnebeelden, die 'k niet meêr verdraagen mag.
Phenicia, kom, gaanwe.

TITUS.

O al te strenge Goden!

BERENICE.

Keer, keer, ondankb're, keer, de raad heeft u van nooden;
Om uwe wreedheid meer te pryzen, gy hebt haar
Daar wel beloofd, dat gy zoud van my scheiden, maar

Dit

Dit is nóch niet genoeg, dat gy my zoud verlaaten;
 Hebt gy haar wel beloofd, my eeuwiglyk te haaten?

T I T U S.

Neen, ik heb niets beloofd, Mevrouw, geloof gy dan,
 Dat my het moog'lyk is, dat ik u haaten kan?
 Op welk een' tyd, komt gy myn' droeve ziel dus plaagen,
 Daar gy myn droevig ló: veel eerder moest beklaagen!
 Ken my te recht, en zie, óf ik u immermeer,
 Sint de eerste dag dat ik u heb gezien, zo teêr,
 Als nu, bemind heb, óf u ooit, zo groot een teken
 Van myn' genegendheid, voorheen wel is gebleeken.
 Myn' liefde bleek u nooit door zo veel zuchten, en
 Door zo veel traanen, als die heden blykt: ik ben
 Nooit zo verliefd geweest.

B E R E N I C E.

Hoe kan zulks moog'lyk weezen?

Gy zegt, dat gy me nóch bemind, gelyk voordezen,
 En doet my scheiden: ach! scheidt gy in myn verdriet,
 En wanhoop zo veel vreugde? óf vrees gy, dat ik niet
 Genoeg myn' traanen stort? wat mag het my tóch baaten,
 Dat gy my weêr bemint, als gy me wilt verlaaten?
 Ey roep niet weêr te rug een denkbeeld, my zo zoet:
 Laat my vertrekken, wyl ik tóch vertrekken moet.
 Weet zeker, dat ik een ondankb're zal begeeven,
 Wiens ziel myn' ballingschap inwendig heeft beschree-
 ven:

Hier toe ben ik gebragt. Zie, wat ik nóch begeer
 Van uwe min, na dit verg ik van u niets meêr:
 Lees, lees, trouw'looze, lees, laat my niet langer wachten.

T I T U S.

Mevrouw, gy zult niet gaan, wat hebt ge in uw' gedachten?
 Gy zoekt de dood! ach! stel dit opzet uit uw' zin:
 Zou dan, van al het geen, dat ik zo teêr bemin,
 Dat my zo waardig is, (helaas! rampzaalig schryven!)
 Het droef herdenken my alleenig overblyven?

Men zoek Antiochus: men doe hem herwaards treên.

Phenicia binnen.

ZESDE TOONEEL.

TITUS, BERENICE.

TITUS.

Mevrouw, 'k wil u de zaak nu ongeveerïfd ontleên.
 Toen ik dit uur voorzag, dat my zo vaak deed vreezen,
 Dat ik geen meester van myne eigen zelf zou weezen,
 Dat my myn' wreede pligt zou dwingen, en gebiën,
 Om u in eeuwigheid niet meêr te moogen zien,
 Toen ik uw' droef vertrek, en scheidung zag genaaken,
 Spelde ik my zo veel rouw, als imand ooit kon raaken,
 Door de alderzwaarste ramp: myn' vrees, en binnestryd,
 Uw' traanen, zuchten, en 't rechtvaardige verwyf
 Vreesde ik te saam', dóch, hoe myn' ziel ook was bezeten
 Met deze droefheid, 'k heb myn' smart niet half ge-
 weeten;

Ik kon niet denken, dat ik dus bezwyken zou;
 Ik schaam my, als ik my zo wank'lend zie Mevrouw.
 Ik heb de Roomsche Raad, en 't hóf voor my zien komen,
 Men sprak my aan, maar ach! myn ziel was ingenomen
 Met uwe liefde, ik heb hunn' reden niet gehoord,
 Ik antwoorde, op al 't geen my wierd gezegt, geen
 woord.

Zy zyn niet van uw lot verwittigd, nóch zy weeten
 Hoe 't af zal loopen, ja, ik heb ook schier vergeeten,
 Dat ik een' Keizer ben, 'k sta zelf in dit geval
 Verbaafd, niet wetende, wat ik besluiten zal.
 Wat zal ik zeggen? ik kwam hier een' uitkomst zoeken;
 Wat vind ik? ach! ik zie, dat gy aan alle hoeken
 De dood zoekt, en, dat gy daarom deez' plaats verlaat.
 Hélaas! dit opzet brengt my in een' droever staat,
 En tót het uiterste van all' myne ongelukken.

'k Voel my gelykelyk van duizend rampen drukken:
 Maar 'k zie een' weg, om my hier van te ontslaan, Me-
 vrouw,

Dóch

Dóch denk niet, dat ik my dus verr' vergeeten zou,
 Dat ik, van rouw vermoeid, en met uw' druk bewoogen,
 Door een' gewenschte trouw, uw' traanen af zal droo-
 gen.

Neen, tót wat uiterste dat ik ook ben gebragt,
 Door uwe traanen, 'k hou myne eer altyd in acht;
 Die komt het Keizerryk steeds stellen voor myne oogen,
 Als ik aan uwe trouw gedenk, ach! all' myn poogen
 Is ydel, 'k zie, dat ik u nimmer trouwen mag.

'k Moet ook niet zeggen, dat ik zal, om u, 't gezag
 Van 't Roomsche Keizerryk, my toebetrouwd, ver-
 laaten;

U volgen, wel vernoegd, beroofd van hóf, en staaten,
 Met myne boeijens, om aan 's waerelds uiterste end,
 Met u te zuchten, en te leeven onbekend.

Gy zoud u schaamen, als ik my zo laf zou draagen.
 Hoe zou een' Keizer u, beroofd van 't Ryk, behaagen?
 Wat haat'lyk schouwspél zou dit weezen, zo de min
 Myn' droeve ziel zo verr' verheerde? ô Koningin!
 Ik weet een' ed'ler weg, om myne smart te ontkomen,
 Een' weg, die voor my is by helden ondernomen,
 Als hunn' standvastigheid veel ramp, en tegenspoed
 (By 't noodlót hen beschikt,) had uitgestaan, hun bloed
 Met eigen' hand gestort, ontloeg hén van die plaagen,
 Onmyd'lyk, door het lót, verbonden aan hunn' dagen.
 Zo gy uw' droefheid niet wilt maatigen, zo gy
 Nóch blyft by 't opzet om te sterven, zo gy my,
 Gelyk als nóch, Mevrouw, doet zórgen voor uw leven,
 My geen verzek'ring van standvastigheid wilt geeven,
 Zult gy haast and're stóf, tót uwe droefheid, zien;
 Wat kan in zulk een' staat, als ik ben, niet geschiên?
 Wie weet, wat ramp dat u uw' traanen nóch bereiden?
 Of ik niet met myn' dood beraal dit droevig scheiden?

B E R E N I C E.

Helaas!

T I T U S.

ô Ja, ik kan nu alles licht bestaan?

Me-

Mevrouw, gy kunt myn lôt regeeren, en 't is aan
Het uwe nóch gevoegd, kost ik u ooit behaagen....!

ZEVENDE TOONEEL.

TITUS, BERENICE, ANTIOCHUS.

Zyt gy 't, Antiochus? ik heb naar u doen vraagen:
Kom herwaarts, Prins, en zyt voor 't laatst getuigen
van
Myn' zwakheid, zie eens, óf men ook wel teêrder kan
Beminnen.

ANTIOCHUS.

Uwe liefde is my genoeg gebleeken;
Maar kenme ook op uw' beurt: voor my, 'k heb menig
teken
Van uw' genegendheid tót my gezien, myn heer:
'k Heb ook deze achting niet verwaarloofd, ja ik zweer,
Dat ik uw' vrinden zócht, in 't grootst gevaar van 't le-
ven,
Ten kósten van myn bloed, hier in voorby te streeven.
Gy beide hebt aan my bekend gemaakt, hoe gy
Malkander minden, 'k heb ook in 't vertrouwen, my,
Gelyk de Koningin bekend is, trouw gedraagen;
'k Heb niets verzuimd, waar ik uw' liefde kon behaa-
gen.
De Koningin, die my nu hoort, is wel bekend,
Dat ik steeds alles voor uw' min heb aangewendt.
Gy schynt u, door die dienst, aan my verpligt te hou-
wen;
Maar weet gy wel, dat gy uw' liefde kwaamt vertrouwen
Uw' Medeminnaar?

TITUS.

Gy myn' Medeminnaar? hoe?

ANTIOCHUS.

ô Ja, 't is tyd, dat ik u deze ontdekking doe.

'k Heb

'k Heb haar lang aangebeên , doch 'k hebze uit myne zinnen

Getracht te stellen: 'k heb, om haar niet meer te minnen,

My zelf verpynigd; maar helaas! ik kon haar niet Vergeeten, dóch ik zweeg myn' liefde en myn verdriet.

Uw wank'len gaf my straks een weinig stóf tót hoopen: Maar 't is, door myn beleid, nu anders afgeloopen, Ik, door de traanen van de droeve Koningin Ontroerd, heb u weêr, wyl zy steeds sprak van uw' min, By haar gebragt! nu mint gy, als voorheen, haar weder, Gy geeft u over, en zy mint u ook zo teder.

'k Heb niet getwyffeld, óf dit zou in 't eind zo gaan; Maar 'k heb op myne ziel dit groot geweld gedaan, Myn' kracht beproefd, óf ik in 't eind my na de reden Zou voegen, als ik niet meêr hoopte; maar 'k ben heden

Nóch zo verliefd, als ik te vooren was, ik moet Door and're midd'len, ja ten kósten van myn bloed, Die lang gekweekte, en die rampzaal'ge min verwinnen; Want, zonder myne dood, laat ik niet af te minnen. Ja, 'k heb u weder by elkanderen gebragt, Myn' zórg heeft al voor u, wat doenlyk was, betracht; Ze is wel gelukt, zy konde u weêr te saamen voegen, En 'trouwt me in 't minste niet, nóch 't geeft my geen misnoegen:

De Hemel geef, dat gy uw' dagen slyten meugt, In liefde tot elkaâr, en eindelooze vreugd: En, zo de Hemel u wil ramp, óf droefheid zenden, Ik bid de Goôn, dat zy die ongemakken wenden, Die zo volmaakt een paar rampzaal'ig treffen zou, Op myne dagen, vol elende, die 'k, Mevrouw, U op draag.

BERENICE, *opstaande.*

Prinsfen, blyf, wilt nóch een weinig toeven:

Uwe edelmoedigheid kan myne ziel bedroeven.

'k Zie

'k Zie niet, waar ik my keer, als droefheid, traanen, ja,
 Het beeld van wanhoop: ô! te bittere ongenâ
 Van 't noodlot! 'k hoor niets, als van bloed te storten,
 spreken.

Aan Titus.

Myn hart is u bekend, en u is steeds gebleeken,
 Dat ik, om 't Keizerryk nooit heb gezocht, ô neen,
 Geen Keizerlyke pracht, noch Roomsche mogendheên
 Deên my naar uw bezit, noch haare grootheid trachten;
 Uw liefde vleide, en niet uw staaten, myn' gedachten.
 Ik meende (en was ontroerd) dat uwe min ten end
 Geloopen was, maar 'k zie myn' dwaaling, ik beken 't;
 Gy mint my eeuwig, ik mag my daar op betrouwen,
 'k Zie, dat ge uw' traanen niet van droefheid kunt weêr-
 houwen,

'k Zie uwe ontroering, maar ik bid, dat gy bedaart;
 Want Berenice is zulk een groot verdriet niet waard.
 Nóch dat die geen, die zich in uw gebied vermaaken,
 Die de eerstelingen van uw' heerschappyen smaaken,
 De gansche waereld, dat die zich, om myne min,
 Beroofd zou zien van dat geluk. Sint het begin,
 Vyf jaar geleên, dat wy elkanderen eerst zaagen,
 Heb ik u ongeveinsd een' zuiv're min gedraagen:
 'k Wil, in dit oogenblik, zoo doodelyk voor my,
 Door een verpyniging 't al kroonen, en 't geen gy
 Gebieden zult, geheel nakomen, ja, 'k zal leeven:
 Vaarwel, myn' heer, vaarwel, ik ga u nu begeeven.

Tegen Antiochus.

Na dit vaarwel, kunt gy wel licht'lyk zien, myn' heer,
 Dat ik hier niet verlaat, 't geen ik bemin, om weêr
 Een ander na deez' dag van min te hooren klaagen:
 Neen, wil grootmoedig ook uw ongeval verdraagen.
 Gy ziet, hoe teder ik van Titus word bemind,
 En dat myn' ziel geen vreugd, als in den Keizer, vindt,
 En echter zal ik van den Keizer moeten scheiden.
 Verpynig u, en leef, vólg 't voorbeeld van ons beiden,
 Verstrekkenwe alle dry een voorbeeld voor 't Heelal,
 't Welk

't Welk in een laater eeuw, nóch stóf verftrekken zal,
Om met verwondering van zulk een' min te spreken,
Wel ruim zo groot, en droef, als immer is gebleeken
By 't sterffelyk geflagt: vaar wel, men vólg my niet.

Aan Titus.

Vaar wel, myn' heer, vaar wel.

TITUS.

Helaas!

ANTIOCHUS.

ô Wreed verdriet!

Einde van het Vyfde en laatste Bedryf.

1077659

